

UDVIKLING FOR UDVIKLINGSHÆMMEDE. NR. 2. APRIL 2009

lev
bladet

58. ÅRGANG

Et job med godaw i

... side 10

ANNONCE

ind- hold

- 4 **Kort nyt**
- 5 **Leder** – Mangler tekst – får den 12.
- 6 **Ja, vi kan!** – KLAP-konference
- 9 **Folk synes, jeg er gal** – Ny forstander på Kofoedsminde
- 10 **Et job med "goddaw" i** – Ansat på Kofoedsminde
- 14 **Allermest savner jeg min familie** – Beboer på Kofoedsminde
- 19 **At leve i misforståelsens land** – Specialtilbud med fysio- og ergoterapi
- 22 **Ikke retarderet, men adopteret** – En forældreberetning
- 28 **Lær at lære** – Reuven Feuerstein
- 30 **Etniske minoritetsforældre til et barn med handicap**
– En dobbeltbarriere
- 35 **Men jeg vil ikke bytte** - Filmanmeldelse
- 42 **Drevet til vanvid** – Pædagogens personlighed invaderes
- 45 **LEV nyt**
- 46 **Kort nyt**

Billede fra bogen

Solens varme og en lille brise

NY BOG: "Solens varme og en lille brise" er skrevet af forfatteren Vibeke Marx, som selv oprindelig er uddannet pædagog. Målet med den er at åbne dørene ind til det lukkede land, som et liv med svære handicap er.

Om bogen siger forfatteren:

- Den er en historie om en opdagelsesrejsende, der begiver sig ind i en fremmed verden og spørger: Hvad foregår der her. Sommetider undrer hun sig, sommetider er det som at komme hjem efter at have været mange år væk fra faget. Mest er det en fortælling om engagement, for jeg kan ikke stå for engagement, og samfundet kan slet ikke overleve uden, i det mindste ikke på anstændig vis.

"Solens varme og en lille brise" er udgivet af forlaget Hedekov. Den er på 88 sider, er indbundet og koster 149 kr. Den kan bestilles hos boghandleren eller i Børnehuset i Svendborg – bornehusene@svendborg.dk

Aktiv deltager i fællesskabet

– om initiativ, sociale kompetencer og handicap

Metodehæfte fra Servicestyrelsen

Metodehæftet Aktiv deltager i fællesskabet fokuserer på initiativ som et vigtigt element i det at udvikle og fastholde et socialt netværk. At tage initiativ kræver tro på, at man kan. En tiltro det kan være svært at udvikle og få for mennesker med handicap, der i hverdagen møder flere barrierer både hos sig selv og i omgivelserne for at blive aktive deltagere i fællesskabet. Bl.a. i kraft af afhængigheden af andres støtte til at tage initiativ. Hæftets første del præsenterer konkrete metoder til at give mulighed for at blive aktiv deltager i fællesskabet. Anden del indeholder refleksionsopgaver for støttepersoner til at sætte fokus på hvorvidt og på hvilken måde omgivelsernes giver rum for initiativer – herunder støttepersonernes rolle.

Hent eller bestil hæftet på www.servicestyrelsen.dk

Sansefestival

Foreningen Sansefestivalen står bag Sansefestivalen, som specielt er tilegnet de svageste udviklingshæmmede. Derfor er aktiviteterne også målrettede, så selv de sværest fysisk og psykiske udviklingshæmmede kan få en på "oplevelsen".

I år bliver selve festivalen afholdt d. 6. maj kl. 10.00-15.30. Ved forudbestilling koster det kr. 100,- for personer mellem 18 – 65 år og kr. 75,- for personer under 18 år eller over 65 år. På selve dagen koster det henholdsvis kr. 150,- og kr. 125,-

Se mere på www.sansefestival.dk

Værgemål eller ej?

Spørgsmålet melder sig, når et ungt menneske med udviklingshæmning tager hul på voksenlivet

Jeg er ikke i tvivl om, at emnet interesserer mange pårørende – også længe inden deres datter eller søn bliver 18 år. Det oplever vi på møderne rundt om i landet, vi hører det fra debatter i kredse og også LEVs

rådgivning får henvendelser om emnet.

Jeg er rigtig mange gange blevet spurgt om, hvad LEVs holdning er til værgemål. Jeg kan sige, at LEV er tilfreds med loven, fordi den giver alle muligheder for at skræddersy et værgemål, så det omfatter

det nødvendige – hverken mere eller mindre. Vi synes dog samtidig, at det kniber at bruge loven rigtigt. Det er bare ikke nok at sige sådan, fordi problemstillingerne er mange og det kan være vanskeligt at overskue, hvad man lige skal gøre i sin egen situation.

Jeg er derfor glad for, at Hovedbestyrelsen på sit møde i februar besluttede at sende et forslag til en politik om værgemål i høring i de tilknyttede foreninger og i kommunkredsene. Forslaget har vi valgt også at tage med i dette blad, idet vi håber på mange indlæg med synspunkter, som

kan være med til at skabe en bred debat i Hovedbestyrelsen, blandt medlemmer og pårørende og andre interesserede, inden endelig vedtagelse.

Processen er et forsøg på at brede debatterne i LEV ud til en bredere kreds. Dette er et generelt ønske, men særligt på dette område er det vigtigt for mig, at alle har haft mulighed for at byde ind.

Forslaget til en politik om værgemål har som forhistorie, at LEVs ligebehandlingsudvalg har leveret et notat til Hovedbestyrelsen, med fakta og kommentarer. Politikken er udformet på baggrund af HB's debat om dette notat. Sideløbende har vi tilbudt at afholde lokale møder om værgemål, hvilket jeg hører har givet livlig debat de steder, som har taget i mod tilbuddet. Det er altså en grundig proces, som nu går ind i den sidste fase, før punkummerne skal sættes. Jeg er meget glad for, at vi allerede nu kan sige, at processen har

været langt bredere end i så mange andre situationer.

Jeg er enig i de holdninger forslaget repræsenterer og jeg synes, det er overordentlig vigtig, at vi har en klar holdning på området. Vigtigheden skyldes, at det at blive frataget sin selvbestemmelse er meget indgribende og i høj grad foregår uformelt. Jeg synes, det er svært at holde fast i, at mennesker med udviklingshæmning er ligeværdige myndige personer, med mindre andet er bestemt, hvis vi samtidig accepterer en

kultur, hvor man uden aftaler – ude værgemål – f.eks. "holder" voksne menneskers bankbog.

Det er ingenlunde noget let område og hvert menneske skal vurderes i sin livssituation. Derfor ser jeg frem til, at vi

får en afklaret holdning til hvorfor og hvordan, men særligt ser jeg frem til, at så mange som muligt, deltager i en debat som jeg ved fylder meget hos jer hver i sær.

AF SYTTER KRISTENSEN,
LEVS LANDSFORMAND

LEV er tilfreds med loven, fordi den giver alle muligheder for at skræddersy et værgemål, så det omfatter det nødvendige

Ja, vi kan!

AF SANDY BRINCK, POLITISK KONSULENT
I LANDSFORENINGEN LEV ■

Udenfor er vejret endelig mildt igen – måske nok lidt gråt, men lunt og lyst nok til at fornemme forår i luften. Indenfor er salen tæt pakket med 250 mennesker, som er til KLAP-konference.

Over 60 personer måtte afvises, så selvom pladsen er trang og luften hurtigt bliver iltfattig, så må de fremmødte opfattes som de heldige deltagere.

KLAP-konferencen var et samarbejde mellem undervisningsministeriet og Landsforeningen LEV, hvor ønsket dels var at sætte fokus på de mange muligheder den nye ungdomsuddannelse til unge med særlige behov giver, dels at skyde Landsforeningen LEVs projekt KLAP i gang. KLAP har som hovedtræk til formål at minde om, at nogle af de unge udviklingshæmmede faktisk godt kan komme ud på det ordinære arbejdsmarked ... Hvis man uddanner dem til det (projektets formål kan læses i boksen).

Målet med konferencen var for LEV at vise, at det kan lade sig gøre – give nogle gode eksempler på, at nogle er gået foran – og samtidig at vise, at det betaler sig: for samfundet, for virksomheden og for den unge med udviklingshæmning. Hvis Danmark havde været et land med lidt mindre jordbundenhed var håbet, at salen kl. 15, hvor konferencen sluttede, ville rejse sig og råbe "Ja, vi kan!", men i en dansk kontekst var det fint at høre deltagerne forlade lokalerne, med et "Jo, det ku' såmen nok lykkes".

I vanlig dansk stil foregår der faktisk også pionerarbejde hist og pist ... i det stille. Vi der beskæftiger os professionelt med vilkårene for udviklingshæmmede kender måske nok til disse pionerer, men de mange og nye aktører, som står for ungdomsuddannelsen, gjorde det nok ikke før de ankom til konferencen.

Charlotte Ærtshøj Lind fra Dansk Supermarked fortalte om de mange gode eksempler de har. En vigtig pointe er, at de kollegaer, som har et udviklingshandicap udfører en opgave, som skal laves – uanset om de er der eller ej. Det er ikke "fundet på" og ingen "lader som om" – de indgår

i en samlet opgaveløsning med deres bidrag ligesom alle andre. Men jo, Dansk Supermarked gør det også fordi de føler et medansvar og fordi de ønsker at repræsentere det omkringliggende samfund i deres butikker.

Selv om Vejle og omegn sikkert har hørt om Morten Denert, så var vi nogle som for første gang hørte historien om en ung mand, som udfordrede sine forældre, systemet og sig selv, ved at ville noget andet end det beskyttede værksted. Helt præcist ville Morten være chef for en McDonalds. Der er Morten ikke endnu, men et fritidsjob har udviklet sig til en del af hans ungdomsuddannelse, hvor uddannelsesplanen sørger for, at Mortens chef, skole, forældre og han selv arbejder efter de samme mål. Morten er chef for Lobbyen (der hvor gæsterne sidder), som han har ansvaret for er rent, pænt og ryddeligt, men forhåbentlig vil Morten snart også kunne kalder sig Trainee, med ansvar for at indføre nye medarbejdere på

arbejdspladsen. Ligesom et hygiejnebevis ikke nødvendigvis er helt umuligt, selvom Morten ikke kan læse.

Mortens mor, Vibeke Denert, fortalte om en mors bekymringer aktuelt og tidligere i forløbet. Der var mange: Mor til en teenager og så lidt oveni. Vibekes erfaring er dog også, at det nytter at være modig og at støtte op om sin søns drøm, samt at det som fra starten lød helt urealistisk i hendes ører, med nogle få omskrivninger, faktisk var blevet virkelighed.

Rigtig mange unge og deres forældre havde velvilligt fortalt til kamera om deres drømme. Der var en slående lighed med alle andre unges drømme: scenen og berømmelse. Ligeså slående var det dog, hvor ubesværet de stort set alle, lynende hurtigt fik drømmen tilpasset deres virkelighed og samtidig havde alternativer til "den store rockstjerne" i baghånden.

Konferencens videoer om Morten og de øvrige unges drømme kan findes på www.projektklap.dk. Denne hjemmeside vil i projektets levetid hele tiden blive tilføjet ny inspiration via eksempler og nye redskaber via erfaringer og viden. Vores håb er at skabe en værktøjskasse til forældre, den unge, virksomhederne, som skal tage imod, og de professionelle, som skal vejlede og levere uddannelsen.

Jo, måske er der stadig skyer og gråt hist og her, men efter en dag fyldt med drømme, vilje og eksempler på, at det kan lade sig gøre, tør vi godt tro på forår.

Måske var Barack Obama først, men LEV tør godt – helt udansk – råbe sammen med unge udviklingshæmmede: Ja, vi kan!

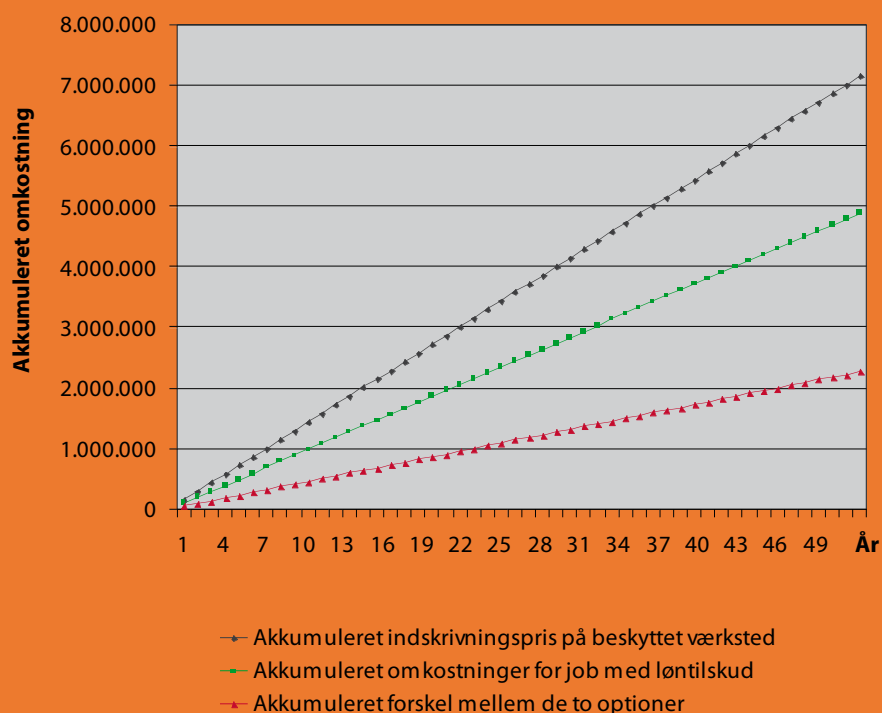

Vibeke Denert

K L A P

Analysen omhandler en borger der, fra det 19. år til han/hun fylder 60 år, har en 37 timers arbejdsuge. Som det ses, kan en kommune spare godt 2 mio. kr. over et arbejdsliv pr. borger som de flytter fra beskæftigelse på beskyttet værksted til job med løntilskud på det ordinære arbejdsmarked. Se analysens forudsætninger på www.projektklap.dk/vejledere.

Costberegning af beskyttet beskæftigelse vs. job med løntilskud samt personlig assistance

BEDRE MULIGHEDER

Landsforeningen LEV har iværksat projekt KLAP, fordi vi mener, at unge udviklingshæmmede skal have en reel mulighed for at vælge karriere ligesom alle andre. Fordi man er født med udviklingshæmning, er det ikke ensbetydende med, at man skal tilbringe sit voksenliv på et beskyttet værksted. Landet over er der gode beskyttede værksteder, men det kniber med også at vise unge udviklingshæmmede hvilke andre muligheder der findes.

I al sin enkelthed handler KLAP om at vise forskellige typer af jobs som udviklingshæmmede kan mestre, men projektet går også skridtet videre, ved at vise hvordan man kan realisere sin drøm eller noget, der ligger meget tæt på drømmen.

I KLAP handler det ikke om, hvorvidt det kan lade sig gøre, men om hvordan det kan lade sig gøre, eksempelvis at komme til at arbejde med dyr, børn eller store maskiner.

ANNONCE

NY FORSTANDER PÅ KOFOEDSMINDE

Folk synes, jeg er gal

Kofoedsminde har fået ny forstander. Det er den tredje på et år og nummer 20 på 25 år. Institutionen har haft det svært, udtaler den nye forstander, hvis bud på forandring og fremgang hedder decentralisering, stabilitet og ikke mindst – tid

20 ledere på 25 år. Økonomisk kaos. En del udskiftning i medarbejderstaben og voldelige episoder mellem personale og beboere. Det er – også – historien om Kofoedsminde. 1. januar 2009 kom så en ny forstander bag roret på Kofoedsminde. Hans Christian Hansen bliver dermed den tredje forstander på blot 1 år.

- Der er ingen, der forstår mig. De kigger på mig og siger: Forstander på Kofoedsminde? Er du blevet gal? Jeg ved, at her har været masser af bøvl og konstante konflikter. Men for mig er Kofoedsminde det fedeste sted, man kan være, lyder det fra den nyansatte forstander.

Institutionen er gået ud af 2008 med et merforbrug på 22,5 millioner kroner. Budgettet er omkring 100 millioner, så budgetoverskridelsen er til at føle på. Løsningen er decentralisering, stabilitet og – tid.

- Institutionen har haft det svært. Kulturen har været præget af, at man har brugt penge uden at have dem på forhånd. Her gør jeg tingene omvendt. Jeg lægger desuden vægt på at uddelegere ansvar. Syv nyudnævnte teamledere bliver derfor meget vigtige medspillere nu her. I stedet for at gå direkte til mig, bliver kommandovejen nærmeste chef. Sidst, men ikke mindst, har stedet brug for ro og stabilitet,

fortæller den nyudnævnte forstander, der af samme årsag ikke har behov for de store revolutioner.

- Tværtimod. Jeg har tænkt mig at stikke en finger i jorden og lytte til dem, der kender stedet bedre end jeg, lyder det fra Hans Christian Hansen, der godt ved, at jobbet er en stor mundfuld.

- Det er en svær opgave, jeg går ind til. Kofoedsminde har oplevet en del tumult og har i den grad brug for stabilitet. Jeg er helt klart typen, der helst vil i marken, men det er ikke, hvad der er brug for nu. Lige nu fokuserer jeg på økonomien, forklarer forstanderen, der af samme årsag bliver nødt til at sige farvel til 23 medarbejdere senere på ugen.

- Det bliver ikke sjovt, og det er ikke populært. Men det er nødvendigt. Det er sjovere at lave management by walking around, men lige nu er det de hardcore ting, som skal på plads først. Jeg glæder mig til – om et par år – at komme væk fra skrivebordet og øge fokus på arbejdet med beboerne. Det er jo det allerbedste, fortæller Hans Christian Hansen, hvis umiddelbare mål er at holde budgettet på de 100 millioner i 2009.

- Det er målet, siger han og holder en pause. Smiler. - Men det bliver svært.

BLÅ BOG

Hans Christian Hansen (f. 1951). Sociolog og socialpædagog. Har arbejdet indenfor handicapområdet, i socialpsykiatrien og med specialiseret revalidering siden 1970'erne. Som socialpædagog, hjemmevejleder, pensionsforstander, forstander for et behandlingshjem for børn og unge, forstander for bo- og dagtilbud, centerleder for et arbejdsmarkedscenter, områdechef og fagcenterchef.

Hans Christian Hansen arbejder desuden som frivillig redaktør af "Udvikling" – et tidsskrift om udviklingshæmmede, der udgives af Socialt Leder Forum.

Han har publiceret flere bøger og en række artikler om arbejdet for mennesker med udviklingshæmning og mennesker der har en sindslidelse.

Hans Christian Hansen blev ansat på Kofoedsminde 1. januar 2009.

Dorrit havde lyst til et job med "goddaw i"

AF NANA TOFT, FREELANCEJOURNALIST ■ FOTO: HANS JUHL

REPORTAGE

Et job med goddaw i

Sneen ligger som en tyk, tyk dyne over det meste af Danmark. Det flyger, og lastbilerne kurrer fra den ene side til den anden på motorvejen. Der er langt fra København til Rødbyhavn.

I Rødbyhavn – på en af de yderste kanter i Danmark – ligger Danmarks eneste sikrede institution for kriminelle personer med udviklingshæmning: Kofoedsminde. Her bor nogle af Danmarks farligste mennesker bag pansrede vinduer og et otte meter højt, grønt hegn. Dømt for manddrab eller trusler på livet, seksuelle overgreb mod børn, brandstiftelse eller grov vold.

Det er slående: LEVs udsendte kan stort set ikke komme frem til Kofoedsminde. Så ufremkommelig virker vejen dertil. Med andre ord: Jeg kan ikke komme ind. Omvendt kan Kofoedsmindes beboere på de sikrede afdelinger ikke komme ud.

Kofoedsminde rummer også en række åbne boafsnit. Her bor de folk, der har begået mindre forseelser eller dem der, efter et længere udslusningsforløb, er på vej ud i friheden igen.

HALVDELEN AF SANDHEDEN

Det kræver 3 døre at komme ind til den sikrede afdeling. Først låser man sig ind i

"slusen", som den bliver kaldt. Et rum på cirka 8 kvadratmeter, der sikrer, at kun de beboere, der skal ind og ud også er dem, der kommer ind og ud. Hernæst en dør til. Og én til. Så er man indenfor og står midt i et køkken. Kigger man ud af de pansrede vinduer, er der en dejlig have, en terrasse og en stor, åben himmel over det famøse hegn.

Men som med så meget andet, er historien om især de sikrede afsnit på Kofoedsminde – om aggressive, dødsfarlige mennesker – kun halvdelen af sandheden. I hvert fald hvis du spørger Dorrit Karilei, nyudnævnt teamleder,

Kofoedsminde

Kofoedsminde er en specialinstitution for mennesker med udviklingshæmning, der har en dom eller er idømt en foranstaltning på åben eller lukket afsnit. På det område er Kofoedsminde Danmarks eneste.

Cirka 300 mennesker arbejder på Kofoedsminde. Der er pt. 57

beboere. 27 er anbragt på sikrede afsnit. 28 bor på åbne afsnit.

Der er 18 forskellige boafsnit. 6 er sikret. 12 er åbne.

Kofoedsminde råder over 15 forskellige arbejds- og undervisningstilbud. Herudover støtter Kofoeds-

minde beboere der har job på det almindelige arbejdsmarked eller som er i ordinære undervisningstilbud.

Kofoedsminde har sin egen VISO-afdeling og en ressourcegruppe, der gennemfører udviklingsarbejde, kurser, projekter og forskning.

og hendes kollega, socialpædagog Maj Olsen, der tydeligvis er mere end glade for at gå på arbejde. Dog uden at underkende, at det måske ikke er et arbejde for svage sjæle.

- Når du låser dig ind om morgenen, ved du, at du kan risikere at få et par på hovedet, som Dorrit siger.
- Men det er heldigvis sjældent, det sker.
- Ja, jeg får for eksempel mange kram i løbet af en arbejdsdag, fortæller Maj.

FRANSKBRØD UNDER ARMENE

Vi sidder i administrationsbygningen. I et af mødelokalerne. Der er sat kaffe og morgenbrød frem. Udenfor piber luften stadig, og sneen løber hen over jorden. Hans Christian Hansen, Kofoedsmindes nye forstander, har bænket sig sammen med sine medarbejdere for at fortælle om de store udfordringer både han og stedet kan se frem til.

Dorrit er omkring de fyrre. Ikke et lille nips, men heller ikke stor. Det mest karakteristiske er hendes knaldrøde hår. Maj Olsen er heller ikke en fjer af bygning. Dog uden at være høj. 1.59 står der i passet, men hendes udstråling er

stærk. Og ikke mindst rolig. En nødvendighed måske, når man hører dem omtale beboerne som "nogle børster". Og at det er nødvendigt at "lægge sit privatliv i slusen, før man går på arbejde".

- Hvis man ikke har haft franskbrød under armene, før man begyndte at arbejde hernede – ja, så får man det, som Maj formulerer det.

Dorrit forsøger at forklare, hvorfor hun søgte til Kofoedsminde tilbage i 2007.

- Jeg var glad for mit arbejde med mongoler, men jeg fik lyst til et job med "goddaw i", om man så må sige. Det får jeg her, forklarer Dorrit og griner højere end intensiteten i sit røde hår. Maj supplerer:

- De kvinder der arbejder her, er helt sikkert kvinder med stort Q. Ellers skal man ikke arbejde her. Man bliver måske

også lidt mere rå i munden, indrømmer Maj, der flere gange under samtalen benytter sig af en hel del bandeord.

- Arbejdsskade, forklarer hun.
- Der ryger en hel del voldsomme ord gennem luften hernede blandt beboerne, og så går det ikke, hvis du ikke kan gi' lidt igen af samme skuffe, siger hun.

NØDVENDIGHEDEN AF SORT HUMOR

- Jeg har det sådan, at jeg glæder mig til at gå på arbejde. Hver dag. Der er

så mange forskellige udfordringer hernede, fagligt, for mig. Det er også et hårdt sted. Helt sikkert. Men man vænner sig til det, fortæller Dorrit, der altid har en makker ved hånden.

- Jeg er aldrig alene. Der kan jo ske noget. Men jeg har udviklet øjne i nakken. Jeg har

prøvet at få kaffe kastet efter mig og faktisk også en nisse. Men jeg er ikke blevet slået. Det er der nu andre, der har oplevet – med efterfølgende besøg på skadestuen. Det er nok især ved juletid.

Jeg var glad for mit arbejde med mongoler, men jeg fik lyst til et job med "goddaw i", om man så må sige

Her er flere af beboerne mere mærket af ensomhed og frustrationer. De savner deres familier, forklarer Dorrit, der kun er brudt sammen en enkelt gang. Hun kom til at læse en sag om en beboer, der var så voldsom, at hun begyndte at græde.

- Beboerne hernede har jo en voldsom fortid. Lidt sort galgenhumor kan være nødvendig. Men jeg vil sige, at mit arbejde gi'r stor mening for mig, forklarer Dorrit og siger, at det er de små ting, der gør det.

Beboerne hernede har jo en voldsom fortid. Lidt sort galgenhumor kan være nødvendig

- Som når et par af dem får lidt mere lyst til socialt samvær. Eller når de tager mere initiativ. Det gør sgu' noget ved én. Herinde, siger Dorrit og banker sig på brystet.

- Ja, det er fedt, når jeg kan modbevise det billede, folk ellers har af beboerne hernede, siger Maj.

VI HAR VÆRET HELDIGE

Vi skrår over gårdspladsen fra administrationsbygningen til caféen. Administrationsbygningerne har midlertidigt til huse i et par lave barakbygninger midt på Kofoedsminde-området. Den oprindelige administrationsbygning er ved at blive lavet om til endnu et beboerafsnit.

Frokosten består af en buffet, og folk render ind og ud af cafédøren. Skramler med stole, snakker, dasker hinanden på ryggen. Her er vel 30 personer, en god blanding af beboere, håndværkere og personale. Vi sidder ved vinduet. Hans Christian Hansen benytter lejligheden til at være med hele dagen. På de 1½ måned, han har været her, er det kun et fåtal af de knap 60 beboere og 300 ansatte, han har haft mulighed for at møde. Mens han er oppe at hente sin mad, hvisker Maj til mig:

- Jeg tror, vi har været heldige med ham, Hans Christian. Det siger rygterne. Maj har været ansat på Kofoedsminde i 2½ år. Indenfor det sidste år har der været tre forskellige forstandere.

- Rygterne?

- Mmm. Jeg hørte det fra en underviser, jeg havde på et pædagogisk kursus for nylig. Men lad os ikke sige det til ham, så bliver han høj i hatten. Hun smiler.

- Der har været meget tumult hernede. De fleste glæder sig til at få lidt ro på.

Det satser jeg også på, der bliver.

SMILLA OG KOFOEDSMINDES "FORNEMMELSER"

Hans Christian Hansen sætter sin tallerken på bordet og skubber stolen ind. Kigger op, og smiler til dem, der

sidder omkring ham. Ved samtalen på hans kontor lidt tidligere på dagen, er det ham magtpåliggende at sige, at han helst ikke ser, artiklen handler om ham. Men om det personale, han på alle måder forsøger at skamrose.

- Det har ikke været let at være ansat hernede. Samarbejdet med ledelsen har ikke fungeret godt nok. De første fjorten dage af min ansættelse brugte jeg på at komme rundt på Kofoedsmindes forskellige boafsnit og arbejdstilbud, og jeg kan jo se, at her er virkelig dygtige folk. Dem skal vi holde på. Al den udskiftning gi'r uro, siger Hans Christian Hansen, der i det næste lange stykke tid vil fokusere på at skabe ro. Men først og fremmest vil han forsøge at få styr på økonomien.

- Når den er på plads, må alt det andet komme. Så håber jeg også, at udskiftningen bliver mindre.

Og så vil beboernes trivsel gå op. Hele arbejdsmiljøet blive bedre. Målet er jo at få en så stabil personalegruppe, at alle bliver så erfarne, at enhver mislyd bliver opfanget med det samme, fortæller Hans Christian Hansen og begynder at tale om Peter Høeghs "Smillas fornemmelse for sne".

De første fjorten dage af min ansættelse brugte jeg på at komme rundt på Kofoedsmindes forskellige boafsnit og arbejdstilbud, og jeg kan jo se, at her er virkelig dygtige folk

- Smilla er om bord på det her skib, ik? Hvor alle ligesom ved, hvad de andre laver, og hvor de befinder sig. De har udviklet en "fornemmelse" for båden og bådens væsen. Det er det, jeg vil med Kofoedsminde: Jeg vil gerne have en medarbejderstab, der, fordi de har været her i en årrække, har fået oparbejdet samme veludviklede sans for, om der er optræk til en konflikt, eller hvordan beboerne trives.

HJEMME PÅ KOFOEDSMINDE

Lidt senere låser Dorrit os ind til den sikre afdeling på Kofoedsminde. Vi står i køkkenet. En af beboerne kommer nysgerrigt hen og stiller sig ved siden af mig.

- Ved du godt, at vinduerne er pansrede, spørger han.

- Faktisk kan man bare tage en lighter og brænde et hul. Så kan man måske komme ud, siger han.

Ifølge Dorrit og Maj har der været enkelte tilfælde, hvor det er lykket beboere at hoppe over hegnet. Men der er ikke gået længe, før de er blevet fundet og bragt hjem til Kofoedsminde igen. De har måske fået et par timer i friheden. Flere af dem har slet ikke lyst

til at forcere hegnet.

De har været her så længe, at det er blevet deres hjem. De ville måske slet ikke kunne fungere i verden udenfor.

- De mennesker, som personalet tager sig af, er ikke nemme. Men vi må huske på, at det ikke er mere end 30 år siden, vi brugte masser af bæltter, fodremme og handskefiksering på det her område. Det

er nu afløst af en socialpædagogisk indsats. Det er et kæmpe fremskridt, lyder det fra den nye forstander.

Kent Pedersen, en af beboerne, foran det 8 meter høje hegn

Kent på sit værelse

PORTRÆT

Allermest savner jeg min familie

Kent er 20 år gammel og har lige fået en ny tusse på overarmen. Han elsker sin playstation, dyrt mærketøj og den nye piercing i tungen. Kent går på VUC i Maribo og drømmer om at blive maler. Hans kinder er store og runde, og han ligner stadigvæk et lidt forvokset barn. Og så er han dømt for grove voldstrusler og bor på det sikrede afsnit på Kofoedsminde – på ubegrænset tid

Kent hiver op i sin t-shirt og fremviser stolt sin nye tusse. Et spidst, sort ornament, der starter i nakken og slynger sig ned langs venstre overarm. En piercing pryder øjenbrynet, og så er han tydeligvis også ret glad for en lignende en af slagsen i sin tunge.

EN DRENGERØV MED EN DOM

Kent er 20 år gammel. Elsker playstation, hip hop og mærketøj. Hans nyeste tørklæde er af mærket "Burberry", og det kostede næsten 2.000 kroner. Han træner hver dag, hvilket et par kraftige overarme er et tydeligt bevis på. Bukserne hænger, som på de fleste 20-årige, nede om benene, og der bliver de, utroligt nok, siddende. Fra han står op om morgenen kl. 6.30 og til han går i seng klokken cirka 22. Hans ansigt er rundt. Han er stadigvæk en smule hvalpet at se på. Ikke mindst fordi der sidder et par kuglerunde, mørke øjne midt i et godmodigt ansigt.

Men her hører lighederne så også op mellem Kent og de fleste af hans jævnaldrende. Kent Hougaard Petersen bor nemlig, som den yngste beboer i øvrigt, på en af de sikrede afdelinger på Kofoedsminde i Rødbyhavn. Her har han været i 1½ år. Han har en dom for grove voldstrusler. Og som de fleste andre beboere, der bor på den lukkede afdeling på Kofoedsminde, lyder dommen på en tidsubegrænset anbringelse.

Kent ved med andre ord ikke, hvornår – eller om – han kommer ud igen.

Men han håber. Han er faktisk næsten overbevist om, at hans dom, som bliver taget op igen til april eller maj i år, bliver omstødt, og at han får lidt af sin frihed tilbage. Drømmen er at flytte tættere på sin familie, særligt hans mor i Jylland: Til en privatejet institution; et åbent bosted for unge kriminelle.

15 OPHOLDSSTEDER

Vi sidder i Caféen på Kofoedsminde. Klokken er 12, og der er dømt frokost. Kent plejer at gå i skole et par timer hver dag på VUC i Maribo, hvor han er ved at færdiggøre "noget der svarer til 8. klasse", som han siger. I dag har han dog fået lov til at blive hjemme. Han har været på kreativt værksted og lavet smykker – halskæder af sølv. Det kan han godt lide, selvom det kan tage op til 1½ uge at lave en enkelt kæde. Her har han masser af tålmodighed, selvom han indrømmer, at det måske netop er tålmodigheden, det kniber – og har knebet med – ind i mellem.

Kent har boet på 15 forskellige opholdssteder, siden han var 5 år gammel.

- Jeg smadrede ruderne hjemme hos mine forældre, så de havde lidt svært ved at styre mig, forklarer Kent, der dog gang på gang er stukket af og løbet hjem til sin mor. Moren og faren blev skilt, da han var lille. - Før i tiden kunne min far drikke 15 øl om dagen. Men de sidste fem år har han intet drukket. Jeg besøger ham og har et godt forhold til ham i dag, fortæller Kent.

- Folk har givet mig alle mulige diagnoser. DAMP-barn. Psykopat. Men jeg har bare haft problemer med at sidde

stille. Især i skolen. Så jeg begyndte at lave småkriminalitet og true med vold. Det endte med, at jeg blev så voldsom i mine trusler overfor en læge, at jeg fik en dom og endte her, fortæller Kent.

Han mumler også noget med et sommerhus, en pige og en kniv.

Det lyder en anelse mere voldsomt, end de ting Kent ellers fortæller, og de ord han bruger: "Småting" og "kun trusler".

- Det med sommerhuset er jeg ked af. Så det vil jeg ikke fortælle mere om, siger han. Bliver stille og kigger væk.

Folk har givet mig alle mulige diagnoser. DAMP-barn. Psykopat. Men jeg har bare haft problemer med at sidde stille

Kent går på VUC i Maribo, i noget der svarer til 8. klasse

KENT HOUGAARD PETERSEN

Kent Hougaard Petersen (f. 1988).

Beboer på det sikrede afsnit på Kofoedsminde. På Højbovej 1. Det sikrede – lukkede – afsnit er der, hvor de beboere, der har begået voldsommere kriminalitet bor.

Kent Hougaard Petersen har fået en tidsbegrænset dom.

Hans sag bliver højst sandsynligt taget op igen til april eller maj i år. Kents håb er, at dommen bliver omstødt, og at han på et tidspunkt kan flytte til en privatejet institution i Jylland, så han kan være tættere på sin mor.

Kent går på VUC i Maribo, hvor han modtager undervisning i dansk og matematik. Han er ved at færdiggøre, hvad der svarer til 8. klasse. Kents skolekunderskaber og intellekt er ikke aldersvarende.

Kent har boet på 15 forskellige opholdssteder i Danmark og kom første gang på institution, da han var 5 år gammel.

Hans forældre er skilt, og han har en storebror.

- Det er fordi, jeg blev svigtet af systemet. På det tidspunkt var jeg meget ked af det. Jeg boede på et privat opholdssted. De havde de her regler. Konsekvensregler, eller hvad de nu kaldte dem. Hvor man blev straffet. Jeg stak tit af. Men så kom de og hentede mig: Tre store, stærke mænd kørte mig ud til et sommerhus. Her ryddede de et værelse, men efterlod en sofa som det eneste. Her skulle jeg sidde i 24 timer. På mine hænder. Jeg måtte ikke rejse mig, med mindre jeg skulle på toilettet. Jeg fik 1 times gåtur om dagen og et kvarter til at spise min mad. Sådan foregik det fra 9 om morgenen til 9 om aftenen. 5 dage i træk. Det var derfor, jeg gjorde som jeg gjorde. Jeg var presset. Skar i mig selv. Endte på psykiatrisk, fortæller Kent, der føler, at han kan slappe af på Kofoedsminde.

- Det er meget bedre her på Kofoedsminde. Også selvom jeg sidder på et lukket afsnit, siger Kent.

ALLERMEST SAVNER JEG MIN FAMILIE

Vi sidder på Kents værelse. 2 døre fra friheden. Andre værelser ligger endnu længere inde i bygningen. 3 døre fra friheden. - Men pædagogerne synes, jeg klarer det fint, forklarer Kent.

Værelset er ikke særlig stort. Måske 15m² og er dermed et af Kofoedsmindes mindste rum. Men det passer Kent fint.

- Her er, hvad her skal være, siger han.

- Jeg vil gerne have, du skriver, at jeg

vasker mit tøj selv. Og at jeg går op i, at her er rent og pænt.

Han har ret. Her er meget ryddeligt. Skoene står under glasbordet, på rad og række. Der er en computer på bordet i midten af rummet, en playstation på skrivebordet, en lædersofa og en seng. DVD'er og CD'er med yndlingsbands som "Suspekt" og "Niarn".

Vinduerne er dækket til med sort klæde. - Jeg føler, de kigger på mig. De andre beboere. At de overvåger mig, fortæller Kent.

Sengen står op mod det ene vindue. Der er dybe ridser i det pansrede glas. Ved hovedgærdet, ved endevæggen, er pudset omkring en række af murstenene væk. Jeg spørger ham, om han ind i mellem er ensom. Om han tænker på at hoppe over det otte meter høje hegn, der omkranser de sikrede boafsnit på Kofoedsminde.

- Jeg længes efter min frihed. Det gør jeg. Jeg savner at gå lange ture. Kigge på piger i byen. Men allermest savner jeg min familie. Især min mor. Det var lidt slemt her til jul. Her var jeg meget ked af det, siger Kent og sætter sig hen ved siden af mig i lædersofaen. Lægger

sin hånd på min skulder, kigger mig i øjnene og siger.

- Jeg vil gerne have, at du skal skrive, jeg er stolt af min mor. Over, at hun hjælper mig så meget, som hun gør. Min mor betyder meget for mig. Jeg ser op til hende. Hun er mit forbillede, siger han. - Og så må du også gerne skrive, at jeg er en god dreng. Det siger de også hernede. Jeg slås ikke. Jeg har kun fået

en 'alarm' i de 1½ år, jeg har boet her. Flere af de andre får jo alarmer flere gange om måneden, siger Kent og henviser til episoder, hvor personalet har været nødt til at kalde på hjælp, fordi de har følt sig utrygge eller truet.

- De tror, jeg kommer ud. Socialpædagogerne hernede. Mit

største ønske er at komme ud til et normalt liv. Jeg gider ikke rådne op her. Jeg håber virkelig, at 2009 bliver "mit år", siger Kent.

Hvad hvis dommen ikke bliver omstødt? Kent kigger på et punkt i luften uden at sige noget. I et stykke tid.

- Så venter jeg. Indtil jeg får chancen igen. Min drøm er jo at få et liv udenfor. Et liv ligesom jeres, ik?

Jeg længes efter min frihed. Det gør jeg. Jeg savner at gå lange ture. Kigge på piger i byen. Men allermest savner jeg min familie

ANNONCE

*Fysioterapeut Linnea
Nedergaard Møller
demonstrerer, hvordan
gangstativet virker*

At leve i misforståelsens land

Fysio- og ergoterapiens betydning for bedre livskvalitet i livet som voksen

I ISOLATIONENS VERDEN

Niels, en ung mand, tager ustandselig sit tøj af, kan ikke tåle, at noget er tæt på ham, heller ikke, at man nærmer sig ham – så kaster han med de ting, der ligger omkring ham.

- Han kan nok bedst lide at være for sig selv, må dem der omgås ham tolke, og det får han så måske lov til. Men at leve i isolationens verden er der faktisk ikke ret mange mennesker der vil. Heller ikke Niels.

Men Niels har ikke så mange andre muligheder. Han har problemer med at bearbejde og tolke de utallige sanseinformationer, der hvert øjeblik trænger ind i hjernen. Med stereotypien kan han overdøve det, der opleves ubehageligt, at berøring føles som smerte.

Karen kendes som en der skriger ustandselig, en der er svær at komme ind på og som det er svært at finde noget til, der kan lindre hendes angst. En kvinde, der har mange smerter, er stiv og fikseret i sin stereotypi, og som kan ikke lide at blive berørt.

Niels og Karen er nogle af dem, hvis tilværelse kan blive formildet, hvis vi forstår, at der er en vej ind til dem, at de har brug for at få styr på et sansemæssigt kaos, og at vi er velkomne til at se dem på en ny måde og guide dem til at opleve. At verden kan være lidt mere ordnet og enkel. Deres isolation er ikke selvvalgt, men det er blevet tolket som den var det. I bedste mening, er de

blevet mødt med en respekt om, at så får de da lov til at være sig selv, når de nu helst vil det.

SMERTE OG HJÆLP

Når det gør ondt i kroppen, søger vi læge, og får i konkrete tilfælde en henvisning til en fysioterapeut. Nogle gange kender vi årsagen til smerten, andre gange er smerten en gåde for en selv og for omgivelserne og nogle gange også for eksperter.

Alle har ret til at få behandling, efter henvisning af en læge. Det gælder også for Niels og Karen, men det nytter ikke meget at sende dem hen til en privatpraktiserende fysioterapeut.

Uanset hvor dygtig vedkommende er, forventes der en behandling, der for det meste kan klares på en halv time om ugen med supplerende selvtræning. Det er en behandling der forudsætter specialviden og for Niels og Karen også specialudstyr.

I realiteten kan Niels og Karen stå uden at modtage behandling i den kommune de bor i, fordi der ikke er et privat eller offentligt tilbud, der kan løse opgaven. Niels og Karen kan formodentlig heller ikke betale patientandelen af behandlingen, da den overstiger hvad de har i lommepenge, når de faste

udgifter er betalt til bostedet. Hvis kommunen ikke har et tilbud, kan den vælge at betale for, at Niels og Karen får behandling i anden kommune, hvor man har etableret en specialterapi.

CENTER FOR SPECIALTHERAPI

I Gentofte kommune er der et specialtilbud. Et center for Specialterapi, som kommunen arvede fra Københavns Amt, da man ved kommunalreformen overgav specialoppgaver til de nye

kommuner. Her mødes jeg med ergoterapeut Maria Sørensen og fysioterapeut Linnea Nedergaard Møller, der viser mig centret og fortæller om dets arbejde. Det er her jeg møder historierne om bl.a. Niels og Karen, der er i behandling på centret.

Med den specialviden, der er på centret, og med de særlige hjælpemidler, det er forsynet med, kan man løse svære opgaver. Jeg overværer, at en mand, der efter en periode i passivitet i sorg over tabet af en forælder, igen må lære at stå og bære på sin vægt i knoglerne, og en anden der i gangtræning må aflastes for en del sin vægt, for i det hele taget at kunne optræne det at kunne gå igen. Begge tilfælde illustrerer en behandling der forudsætter optimale og meget kostbare hjælpemidler og især en viden, der er meget faglig specifik, men som

Han kan nok bedst lide at være for sig selv, må dem der omgås ham tolke, og det får han så måske lov til

også skal knytte sig til en tværfaglig dialog, hvor man sætter en ny fælles dagsorden; for at se og møde den enkelte, der er i behandling, i et nyt lys.

Som styrkelse af et tværfagligt samarbejde, rummer Center for Specialterapi en afdeling for ergoterapi, og det er ikke hjælpemidler, der er det centrale her. Der er fuld fokus på behandling. Det er et frugtbart fagligt samarbejde mellem to faggrupper, der har stor fælles viden og hver især kan udvikle nye strategier i behandling – det bliver faktisk; en plus en bliver til tre.

ALLE HAR EN KROP, MEN IKKE ALLE VED HVORDAN DEN FUNGERER

Et center som dette skal ses i det perspektiv, at det indgår i et samarbejde med bo- og dagtilbud. Her medvirker man til at forklare hvorfor Niels og Karen fungerer som de gør, og til at give dem mulighed for, at omgivelserne ser på dem med andre øjne, og kan få strategier til, at gøre noget andet der, hvor de bor og er beskæftiget.

Men centret skal også ses i det perspektiv, at der kan man inddrage og udvikle nye behandlingsformer, der især knytter sig til, at behandle netop personer med svære handicap. Niels og Karen skal ikke bare have fysioterapeutisk behandling. De har også begge brug for, at man finder frem til, hvad problemet er, og iværksætter en særlig træning. I deres tilfælde er det sanseintegrationstræning, hvor man arbejder med, at det er en utilstrækkelig sansebearbejdning og utilstrækkelig integration af sanserne i hjernen, der bl.a. er årsag til den tilstand de er i. Ved at aktivere de basale sanser, ligevægtssansen, muskelledsansen og berøringssansen, der er grundlæggende for de andre sanser, kan der bringes lidt mere orden i verden, fordi de herigennem lærer at ordne sanseindtryk og bearbejde dem på en ny måde. Den lille smerte kan nu overdøves af noget, som er mere interessant.

Jeg forhindres ikke i at leve, fordi "stenen i skoene trykker"

- Jeg forhindres ikke i at leve, fordi "stenen i skoene trykker".

Det er Maria Sørensen og Linnea Nedergaard Møller, der forsøger at sætte billeder på arbejdet. De fortæller om Niels, der i gyngen og i de mange andre næsten tivolilignende aktiviteter, beroliges og lærer noget om sin krop og viser ny nærvær og nyder samværet.

Det samme for Karen, der i kuglebassinet, under stille sang, oplever en smertefri

stund, der kan være udgangspunkt i den videre træning.

Der arbejdes i centret med terapi i ansigt, mund og svælg, fordi mange har problemer med at synke, drikke, spise, tale eller har åndedrætsbesvær eller savler vedvarende.

Nogle har særlig overfølsomhed på følesansen, som kan skyldes udviklingsforstyrrelse af nervesystemet. Denne overfølsomhed bearbejdes man med at børste på visse områder af kroppen, for at fremme den sensoriske udvikling.

Ergoterapeut
Maria Sørensen

Efter børstning kan man ofte opleve en øget tolerance for berøring, hvilket fører til større ro, og større sikkerhed ved at være sammen med andre.

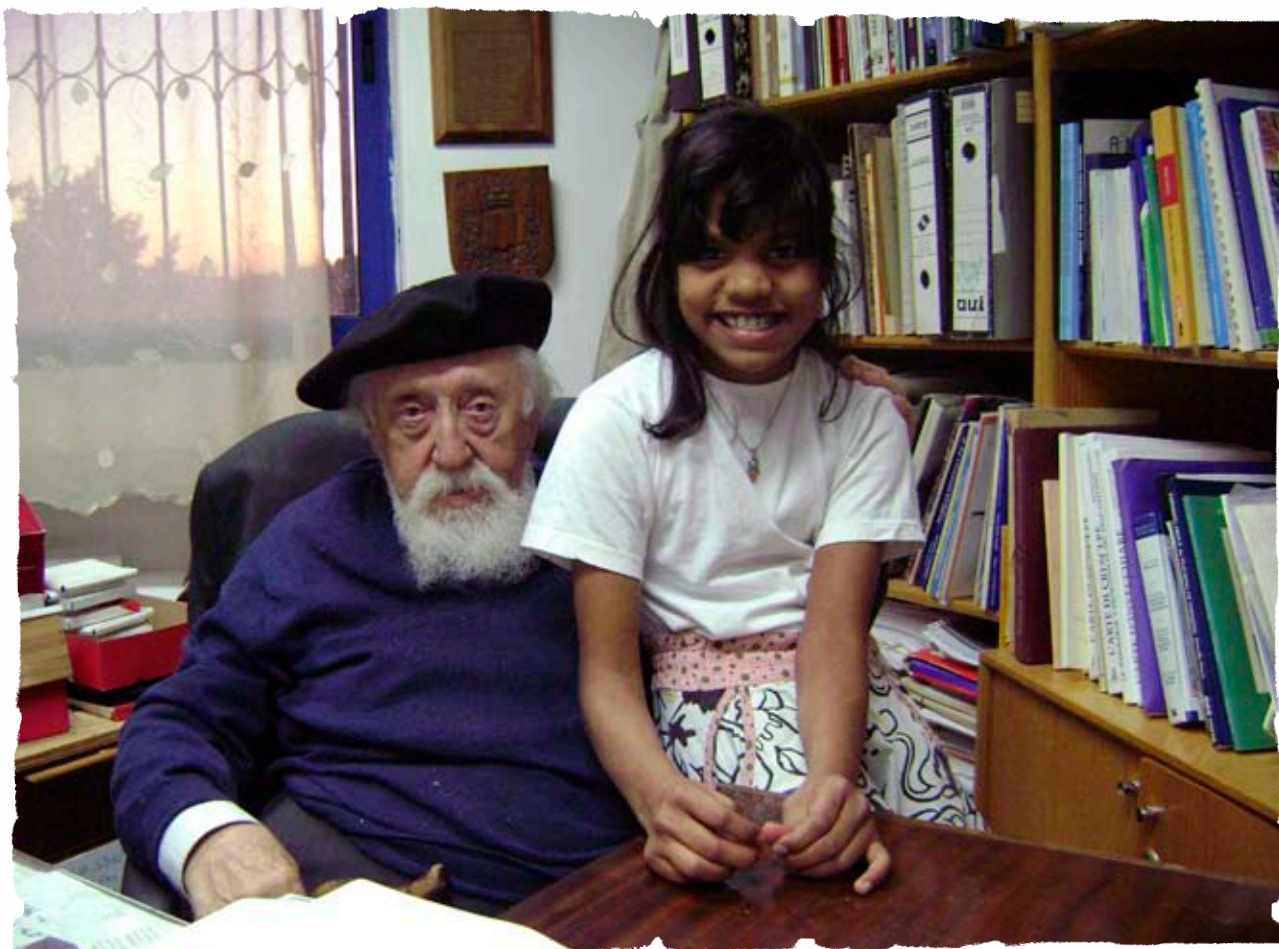
"DET ER SYND, NÅR DE TABER"

Det er de mange mulighedsers sted. Også for en gruppe mænd med multi-handicap, alle i hver sin formstøbte skalstol. De nyder at være sammen, løfter vægte for at styrke muskler, hvad der er ret smart, når man er begrænset i sine bevægelsesmuligheder. Og de spiller bold, hvor det som altid handler om at score mål og vinde. En af dem, skød næsten aldrig bolden i mål, selv om han fysisk kunne score mål bedre end de fleste. Man undrede sig over dette, og som med Niels og Karen, nytter det ikke at gætte, men her kunne man spørge. For den unge mand vidste godt, hvad han gjorde. Han syntes det var synd, når de andre tabte. For ham var samværet det væsentligste. Han havde igennem det vist, at han havde en særlig social kompetence som hans pædagoger og behandlere havde undervurderet. For heldigvis, siger Linnea, og sikkert også tilfældigt, fik vi skabt et rum for, at hans sociale evner blev anerkendt af flere omkring ham.

ANNONCE

Ikke retarderet, men adopteret

Når vi står med vores barn i armene første gang – det være sig et nyfødt, hjemmeavlet barn eller et halv- eller helstort barn, vi har adopteret, er vi lykkelige. Naturligvis er vi det. Vores drøm er gået i opfyldelse, vores liv er blevet helt. Vi har fået vores barn. Den første gang et andet menneske – det være sig en læge, en sundhedsplejerske, et familiemedlem eller en pædagog fortæller os, at vores barn ikke er normalt, at det er retarderet, brister drømmen og vores perfekte liv er ikke perfekt mere. Det første lille frø er sået

Feuerstein og Ajo

Hvad enten vores barn har Downs syndrom, en hjerneskade – medfødt eller som følge af komplikationer under fødslen – adfærdsproblemer, tilknytningsproblemer, eller hvad det nu måtte være, bliver vi i første omgang handlingslammede og ved ikke hvad vi skal stille op. Vi står frustrerede og magtesløse, leder febrilsk på biblioteket, på Internettet, i forældregrupper med børn, der har de samme problematikker, efter en gnist af håb. Efter den lille sætning, det lille ord, det lille tegn på, at netop vores barn ikke fejler noget. Uanset om vi finder det lille tegn eller ej, har alene vores søgen efter det bekræftet os i eksperternes vurdering af vores barn, og den dårlige samvittighed begynder at nage. Hvad har vi gjort forkert? Hvorfor blev det sådan? Hvorfor blev lige netop mit barn retarderet?

Og vi begynder selv at forstærke retarderingen. Vi stimulerer ikke vores barn, som forældre til normale børn

stimulerer deres normale børn. For ved vi ikke alle sammen godt, hvad et barn som vores kan – eller især ikke kan lære? Der er skemaer og prognoser og guderne må vide hvad, over hvad børn som vores børn kan – og især ikke kan lære. Så vi kan jo ikke gøre så farlig meget selv, vel. Vi er i skæbnens magt, med et barn, der aldrig vil kunne ret meget og slet ikke så meget som sine jævnaldrende. Vi er ikke dem, der skal holde studenterfest for vores barn, skal låne barnet penge for at strække SU'en. Vi skal ikke følge vores barns karriere, hverken professionelt eller for den sags skyld i familiemæssig henseende. For vores barn vil formodentlig aldrig få nogen karriere, vil aldrig få nogen familie. Vi

Vi er ikke dem, der skal holde studenterfest for vores barn, skal låne barnet penge for at strække SU'en

vil formodentlig aldrig få børnebørn. Vores barn er ikke normalt og kan ikke forvente at komme til at leve et normalt

liv. Vi har allerede sat os på karrusellen, og hvad værre er, den er begyndt at køre. Og efterhånden som vi, som regel blot som tilskuere, overværer hvad vores barn trækkes igennem af undersøgelser og tests, bestyrker det blot vores angst og afmagt. De er jo eksperterne og dem, som ved bedst.

Uanset hvor længe vi bibeholder vores tro på, at der er noget at gøre, at vores barn kan "reddes", så martres vi af vores omgivers bedreven og ekspertudsagn om, at det – sommetider usagt, men i hvert fald altid indforstået – er os, der ikke har forstand på vores eget barn.

Og det er ikke sandt.
Vi HAR forstand på vores børn!
Og der er noget at gøre!

Det rækker ikke at undersøge barnet på kryds og tværs med alle de tests og undersøgelser, der nu engang er gængse, hvis man ikke samtidig ser på helheden, hvis man ikke tager de betingelser, barnet vokser op under med i sine be-
tragtninger og vurderinger.

Indrømmet! Det ville betyde, at man fra offentligt hold ville være nødt til at se ud over, ikke bare sin egen næsetip, men ofte ud over landets grænser. Det ville betyde, at man fra offentligt hold ville være nødt til at tage hænderne op af lommen og tænke, ikke bare selvstændigt, men også i andre baner end hidtil. Det ville betyde, at man fra offentligt hold ville være nødt til at lære nyt og ikke blot henholde sig til det man i sin tid lærte under uddannelsen.

At det ville gavne den danske økonomi og dermed hele den danske befolkning, er i den sammenhæng ikke mindre vigtigt.

Vi, Danmark, anvender lige p.t. lige godt 5.1 milliarder til specialundervisning af ca. 13.500 børn, hvilket i runde tal betyder at hvert af vores børn koster samfundet kr. 375.000,- om året. Dette tal er i øvrigt 20% af de samlede udgifter til folkeskoler i Danmark.

PROFESSOR REUVEN FEUERSTEIN

Nede i Israel findes der en mand, som ved hvordan det skal gøres – han kan både give vores børn en værdig fremtid OG spare stat og kommuner for enorme summer – og han er ikke hvem som helst.

Professor Reuven Feuerstein er professor i børnepsykologi, har læst under Piaget. Fra 1950 til 1954 var professor Feuerstein direktør for Psykologisk Service for Youth Aliyah i Europa, med ansvar for placering af kommende

immigranter fra Marokko, Tunesien, Algeriet, Egypten og Europa i forskellige uddannelsesprogrammer i Israel. I denne periode forskede han i marokkanske, jødiske og berbiske børn sammen med flere medlemmer af "Geneve-skolen" inklusive professorerne André Rey, Marc Richelle og Maurice Jeannet. Det var i dette tidsrum, at meget af det psykologiske datagrundlag, som bidrog

til professor Feuersteins udvikling af konceptet om kulturelle forskelligheder og kulturel depravering, blev indsamlet. Det var også på dette tidspunkt, at han udviklede sin arbejdshypotese om svagt fungerende børn og deres potentiale for forandring – i dag kendt

som teorien om Strukturel Kognitiv Modificering (Structural Cognitive Modifiability (SCM)).

Og netop når vi kommer til Strukturel Kognitiv Modificering, er det at kæden hopper af for det danske system. Her til lands handles der nemlig ud fra den teori, at hjerner er hjerner (statiske) – altså en gang dum = altid dum. De, som eventuelt måtte være rigtig langt fremme i skoene, henholder sig måske til Piaget, Feuersteins læremester, som hævder at hjerner og intelligens er et spørgsmål om modenhed, og når hjernen er modnet, kan der heller ikke stilles mere op med intelligensen.

Feuerstein tager skridtet fuldt ud og har, igennem over 60 år, verden over, bevist, at hjerner hverken er statiske eller et spørgsmål om modenhed. At alle hjerner og al intelligens kan modificeres. Han er ikke nogen nymodens Karl-Smart, som har fundet sig en indbringende niche. Han er ikke en døgnflue, som kom i går og er væk i morgen. Han ved, hvad han taler om og han ved, hvad han gør.

Og jeg ved, at han ved, hvad han taler om. Jeg ved, at han ved, hvad han gør. Jeg har selv set det, og nyder synet hver dag i form af min lille pige, som jeg adopterede fra Indien, 7 år gammel, i 2004 og som nu på fjerde år bliver hævdet svært retarderet af såvel Vejen Kommune som Klagenævnet for Specialundervisning.

TEST PÅ TEST

Dette er historien – indtil nu, for det sidste ord i den sag er ikke sagt: Efter i 3,5 år at have kæmpet med de kommunale skolemyndigheder om min datters skolegang, som fra år til år er blevet dårligere og dårligere, ser jeg nu med fortrøstning på min lille piges fremtid. Fra kommunens side – og for den sags skyld også fra Klagenævnet for Specialundervisning – viser man fortsat ingen interesse for at se barnet, som det er, hendes baggrund og sene adoption, men vælger den lette vej og dømmer hende retarderet – svært retarderet sågar. Ajo er nu 11 år og har 3½ års skolegang i Danmark bag sig – 3½ år med frustrationer, skoleskift og groteske tests, som kun viser, hvad hun skulle have lært, hvis alt var gået efter planen, men ikke hvad hun kan lære.

Ajo blev testet med WISC et halvt år før hun skulle begynde i skole her i Danmark – 1 år efter, at hun var kommet hertil fra Indien og 7 år gammel – og testen viste, at hun på alle områder fungerede som en 3-4-årig. Herhjemme begyndte det mere at nærme sig de efterhånden 8, hun var blevet, hvilket jeg forsøgte at forklare

højt og lavt inden for det kommunale system. Ikke desto mindre blev hun visiteret til centerskole for børn med massive vanskeligheder – det, der i gamle dage hed sinkeskolen.

Det første år valgte jeg at "gå bag om ryggen" på kommunen og sætte Ajo i friskole, en god løsning for alle, fordi der var små klasser, nærhed og fokus på den enkelte. Desværre benyttede samme

Nede i Israel findes der en mand, som ved hvordan det skal gøres

Feuerstein tager skridtet fuldt ud og har, igennem over 60 år, verden over, bevist, at hjerner hverken er statiske eller et spørgsmål om modenhed

*Der blev også tid til
at være turister*

skole ikke de muligheder, de havde for at søge støtte til Ajo, og kastede efter et godt halvt år håndklædet i ringen. Ajo krævede mere en-til-en-kontakt, end de kunne tilbyde, og i øvrigt ønskede skolens nye leder heller ikke, at skolen blev stemplet som en skole, hvortil man sendte sine problembørn. Set med mine øjne var Ajo ganske vist fortsat ikke fagligt aldersvarende, men hun havde til fulde bevist, at hun var i stand til at lære.

Næste skridt blev endnu en test - igen WISC, som viser, hvad barnet HAR lært og ikke, hvad det KAN lære - og igen scorede Ajo til at ligge på aldersniveau 3-4 år over hele linjen, hvilket, efter min bedste overbevisning, i sig selv beviser testens uegnet til at teste hende. Hun havde udviklet sig voldsomt på de fleste områder, så jeg valgte, på

egen initiativ og for egen regning, at få hende testet med en ikke-sproglig baseret test, LeiterR, som da også gav et noget andet billede af min lille prinsesse. Aldersniveau 6-7 kunne jeg leve med, hun havde trods alt kun været i Danmark i 2,5 år. Kommunens skoleforvaltning fastholdt, at hun var svært retarderet, kiggede overhovedet ikke på LeiterR-testens resultat (og noterede den i øvrigt heller ikke i vores sag) og visiterede hende igen til centerskolen. Ved hjælp af Skole og Samfunds Solveig Gårsmann blev "dommen" omstødt til specialklasse på en almindelig folkeskole.

I specialklassen var Ajo omgivet af jævnaldrende, forholdsvis normalt fungerende børn og stortrivedes. Rykkede sig både socialt og fagligt, elskede

skolen og smed sig med stor fornøjelse over både tal og bogstaver, men ak ...

I foråret lagde så Vejen Kommune hele specialundervisningssystemet om og visiterede igen - blandt flere andre adopterede børn - Ajo til centerskolen UDEN at have set, testet eller i øvrigt foretaget sig noget som helst for at klarlægge børnenes situation og funktionsniveau.

Med hjemmeundervisning som eneste alternativ til centerskolen, havde jeg, som selvstændig, intet andet valg end at lade hende starte på centerskolen for specialundervisning. En skole som Ajo hader, for som hun selv siger, lærer hun ikke et slag, hvilket den sidste elevplan da også med al tydelighed viser. Den er som skrevet af fra den Rødding skole

Kirsten Korning og Ajo på tyrkisk kaffebar i Israel

lavede for godt et år siden. Hun må ikke arbejde foran i sine skolebøger, hvor stor lysten og evnerne end måtte være og hun bliver ikke øvet i læsning på trods af lovning om samme.

Sidst på sommeren 2008 faldt jeg så over professor Feuerstein og hans arbejde og jeg begyndte igen at fatte håb om, at min datter kan se en normal skolegang og fremtid i møde. At jeg med rette kan begynde at planlægge studenterfest og drømme om børnebørn. Professor Feuerstein – ikke bare tror, men ved – at et menneskes baggrund, opvækst, mangel på "basal tillid" og livserfaringer har væsentlig betydning for indlæringen. Det har han bevist med tusindvis af børn, unge og voksne verden over.

Efter i årevis at have kæmpet med kommunen om Ajos skolegang, fortsatte jeg nu denne kamp om dagen,

samtidig med, at jeg om aftenen lå og læste bogen, skrevet af manden, som havde løsningen. Det var dybt frustrerende, men også benzin til den motor, der efterhånden var ved at løbe tør. Endelig havde jeg fundet en, som vidste hvad det drejede sig om. Men hvordan skulle jeg rent praktisk få det hele til at lykkes?

Jeg vågnede en morgen og vidste, at løsningen lå i at tage til Israel og få professor Feuerstein til at se på Ajo. Se på, om jeg virkelig skulle være helt galt afmarcheret og barnet retarderet, eller om jeg (og Lars von der Lieth, der er vores danske forsker på adoptionsområdet) har ret i vores påstand om, at Ajo er en aldeles kvik, lille pige.

PÅ INSTITUTTET I ISRAEL

Som sagt, så gjort, og den 24. oktober tog vi af sted. Fra omkring 10 grader til

25 grader og solskin på 18 timer. Den 25. oktober, tidligt om morgenen, kunne vi gå i seng et par timer før Jerusalem kaldte. Det var sabbath, og vi havde tid til at finde os lidt til rette, før vi søndag skulle møde på The International Center for the Enhancement of Learning Potential (www.icelp.org) eller, som vi hurtigt vænnede os til at kalde det, Institutet.

Første dag gik med at planlægge de 14 dage, vi havde til at klarlægge Ajos læringspotentiale, og så småt at gå i gang med professoren og hans medarbejders eget testsystem (LPAD). Et system, som ikke kun tester, men tester – træner – tester, så man ikke blot får et øjebliksbillede af personens evner i netop den situation og den sindstemning, men et fuldstændigt overblik over læringspotentialet.

Anden dag træner de videre med Ajo og med mig som oversættende mellemmand, og allerede efter frokost kommer den første åbning ind til den lille dames potentiale. Hun arbejder med den del af systemet, som består i at organisere punkter. To tredjedele nede i arket, som for mig blot er et virvar af prikker, fornemmer jeg pludselig helt tydeligt, hvordan Ajo begynder at anvende de værktøjer, den planlægning og de strategier, som træneren Kate har givet hende længere oppe i arket. Det er så overvældende og fantastisk – efter fire år – endelig at se beviset for, at min datter ikke er retarderet, at jeg må uden for døren og tude færdig og have koldt vand i hovedet, før vi kan fortsætte.

Andre dage arbejder vi med Ravens IQ-test, men med mediering, Feuersteins særlige måde at undervise på. Ikke noget med at gætte sig til eller "bare" vide, hvilken brik der passer. Der skal tænkes, bruges strategier og forklares, hvad systemet i brikernes placering er, og hvorfor netop den brik er korrekt og ikke nogen af de andre. En tredje opgave er at afkode lagene i et billede ved hjælp af farver og mønstre – og her viser Ajo virkelig, at der er nogen hjemme i penthousen.

Allerede efter tre dage på Institutet bliver vi kaldt ind til "himsself", hvilket var en oplevelse helt i sin egen liga. Manden er en moden herre på 88 år. Ved første øjekast, en ganske almindelig, gammel mand. Lille, hvidhåret, lidt usikker på benene og ikke helt så agil, som han garanteret var engang. Men det er kun til han løfter hovedet og ser på én. I det øjeblik ser man en ung mand, som har fundet målet med sit liv og brænder for det. En gnistrende intelligent mand, som har helt styr på sine tanker – og i øvrigt hele staben af instituttets ca. 100 medarbejdere med, samt hvad der foregår af aktiviteter rundt omkring i verden i Institutets regi.

Da han kort efter – efter naturligvis at have hørt om Ajos arbejde de foregående par dage og selv have "besigtiget" pigen – fortæller mig, at Ajo ikke bare er intelligent, men faktisk meget intelligent, kan han stort set få det med mig, som han vil.

Det er så overvældende og fantastisk – efter fire år – endelig at se beviset for, at min datter ikke er retarderet

De resterende dage af vores 14-dages ophold – udover sabbath, hvor vi tager til Massada og Det døde Hav på udflugt – er vi på Institutet, og Ajo knokler og knokler, så hun flere aftener klynker over, at "hendes hjerne gør ondt". Ikke noget under, efter alle de år med understimulering. Pludselig skal og kan

damen selv tænke. Hvor hun i begyndelsen af vores ophold i Jerusalem fløvt slog begge hænder op for ansigtet, når hun blev rost, flækker ansigtet i et stort smil med tindrende øjne de sidste dage. Hun strutter af selvværd, og hvor vi end går og står, ser hun mønstre, punkter, der kan forbindes, og sammenhænge, som hun før bare gik forbi. Hun kommer med konklusioner, som ikke mere er barne-logiske, men gennemtænkte og fornuftige. Hun tager sig selv i at karte rundt, stoppe op og sige til sig selv: "Stop og tænk", som Feuerstein siger, før hun fortsætter i et roligere og mere velovervejede tempo.

HJEMME IGEN

Vi er hjemme nu og i de vante omgivelser, men systemerne, hun lærte i Israel, virker fortsat. Vi skal til Israel igen en tur i foråret, for at hun kan få det endelige "boost" og fungere "normalt" i normale omgivelser. Og vi glæder os. Nu mere end nogensinde.

I går kom så den længe ventede udtalelse fra Klagenævnet og chokerende nok, for de har fået rapporten fra Israel, giver den Vejen Kommune medhold. Min datter er altså fortsat retarderet, set med offentlige, danske øjne.

Men jeg giver mig ikke – jeg vil ikke lade dem gøre en lille pige med et enormt

potentiale til en intellektuel grøntsag. Jeg vil have muligheden for at skulle holde studenterfest og jeg vil have børnebørn. Men mest af alt vil jeg have en datter, der får lov til at udfolde sig og udnytte sine evner til fulde.

I skrivende stund aner jeg ikke, hvor jeg skal finde alle de mange penge til endnu en gang at rejse til Israel for at "redde" min datter – kommunen kunne jo passende give mig de 375.000 kr. pr. år for de resterende fem skoleår, som de ikke får brug for at spendere på hende efter, at vi har været i Israel igen, men det er der næppe meget håb om at finde genklang for.

Men vi tager af sted, om jeg så skal tigge mig til pengene hos alle de ikke-offentlige instanser, fonde og legatstiftelser, jeg kan finde, så tager vi af sted.

Indtil da bruger jeg den smule tid, kommune og barn levner mig, til at forsøge at åbne øjne for professorens arbejde i Danmark. Ikke nogen enkel sag – vi er så forstokkede her i vores lille smørhul, at jeg, før vi rejste til Israel, faktisk ikke kunne finde et eneste menneske, heriblandt børnepsykiater, børnepsykologer, specialskoleleder og -lærere, der kendte den verdensberømte professor – men ved hjælp af internettet (www.feuersteinscandinavia.com), et informationscenter om prof. Feuerstein og hans arbejde samt de berømte ringe i vandet, må det vel kunne lade sig gøre at skabe interesse for mandens arbejde. Om ikke hos de (højt) betalende myndigheder, så dog blandt os, som er forældre til - i det offentlige øjne – retarderede børn. Måske virker det bedre hvis man arbejder sig nedefra og op i stedet for at starte oppefra og så grave sig ned i et dybt, sort hul af depression over tingenes tilstand. Eller måske skulle man starte både oppefra og nedefra. Der må da findes en og anden politiker på Christiansborg, som kan finde det attraktivt både at spare samfundet for en masse penge OG i tilgift få skatteborgere i stedet for kontanthjælpsmodtagere ud af det danske skattesystem.

Lær at lære

LEV Bladet tegner et miniprotræt af den 88-årige israelske professor Reuven Feuerstein. Hans teorier og metoder hjælper børn, der har vanskeligt ved at lære

Alle mennesker kan lære livet igennem. Intelligens er ikke en fast størrelse. Den kan udvikles. Det er et af Reuven Feuersteins vigtigste budskaber og det, som gennemsyner hans teorier og metoder, som bliver og er blevet brugt af pædagoger, lærere og undervisere over hele verden igennem de sidste 30 år.

Reuven Feuerstein blev født i 1921 i Rumænien og allerede fra 1940 til 1944 begyndte han sit livslange engagement i at hjælpe mennesker, som har det svært. Her var han lærer på en skole for "underprivilegerede og forstyrrede børn" i Bukarest. Under 2. verdenskrig måtte Feuerstein flygte. Efter krigens afslutning arbejdede han både i Rumænien og i Israel med børn, som på grund af krigen, havde mistet deres forældre. Disse børn var så traumatiserede, at de tilsyneladende ikke var i stand til at lære noget som helst. Men Feuerstein var af en anden mening. Og gennem arbejdet med disse børn, udviklede han langsomt sine metoder.

FORMIDLING BETYDER MEGET

Birgit Kirkebæk, dr. pæd. med mange års erfaring i både forskning og arbejde med udviklingshæmmede, er en af de danskere, som kender Feuersteins teori og metoder godt.

- Feuersteins mente, at børnene med krigstraumerne ikke var blevet frataget deres læremulighed som sådan, men at de, i en vigtig periode af deres liv, blev frataget deres forældre og andre positive formidlere, som kunne hjælpe dem med at fortolke verden. Det blev startskuddet til, at han udviklede sin teori, som tillægger både miljøet, og

forældrenes kærlige formidling af verden til barnet, stor betydning for barnets læring, fortæller Birgit Kirkebæk.

Hun forklarer, at den israelske professor i psykologi og pædagogik simpelthen mener, at alle mennesker er udviklingsdygtige – også udviklingshæmmede. Men for at udvikle sig, så skal man naturligvis være i stand til at modtage læring.

- Hvis vi tager udgangspunkt i børn, som har svært ved at lære, så vil barnet ifølge Feuerstein være afhængig af de voksne nære personer som formidlere. Intet med hensyn til barnets udvikling er bestemt på forhånd uanset grad af handicap eller problem, siger Birgit Kirkebæk.

Det bliver således selve formidlingen og formidleren – altså læreren om man vil – som er i centrum hos Feuerstein.

HJÆLP TIL AT SKABE STRUKTUR

Birgit Kirkebæk siger, at det for Feuerstein ikke så meget drejer sig om at skabe strukturerede omgivelser på det ydre plan, som det drejer sig om formidlerens hjælp til barnet med hensyn til at skabe struktur i barnets oplevelser og erfaringer. Det handler om at hjælpe barnet til at kunne tage imod læring.

Hun kender især til "medieret læring", som udspringer fra Feuerstein. Medieret læring handler ifølge Birgit Kirkebæk om, hvordan det er muligt at påvirke børn kognitivt, ved at fokusere på intelligens som organismens kapacitet til at bruge nuværende erfaringer i den fremtidige læring. Det drejer sig om, hvilke relationer og hvilke erfaringer

barnet skal have adgang til for at udvikle nysgerrighed, fleksibilitet og smidighed i tankegangen.

- Metoden er absolut en vigtig indfaldsvinkel til undervisning af mennesker med særlige læringsproblemer, siger Birgit Kirkebæk.

Reuven Feuerstein blev i 1970 udnævnt til professor i psykologi og pædagogik ved Bar Ilan Universitetet i Israel. Men allerede i 1965 udnævnes han til direktør for et børneundersøgelses- og behandlingscenter kaldet Hadassah-WIZO of Canada, som blev oprettet i Jerusalem. I 1993 blev en hel ny bygning indviet i Jerusalem. Her blev arbejdet med at forske i børns læring, når de har problemer, ført videre i et nyt institut med et ændret navn, men med den gamle forbindelse til den canadiske organisation. Det nye institut hedder "International Centre for the Enhancement of Learning Potential.

Den 88-årige, står stadig i sin høje alder i spidsen for The International Center for the Enhancement of Learning Potential. En stor stab af fagfolk arbejder her med at udvikle teorier og metoder, som kan hjælpe både børn og voksne, der har svært ved at modtage læring. Igennem tiden har Feuerstein arbejdet med personer med mange forskellige diagnoser og baggrund - blandt andet autister, mennesker med Downs Syndrom, hjerneskadede og fattige børn og unge.

Feuersteins metoder bliver nu brugt og videreudviklet over hele verden. Hans bøger er også oversat til flere sprog.

Læs mere om *The International Center for the Enhancement of Learning Potentials* på deres hjemmeside: www.icelp.org

ANNONCE

Etniske minoritetsforældre til et barn med handicap – en dobbeltbarriere

Hvilke særlige udfordringer kæmper etniske minoritetsforældre til børn med handicap med og kan handicaporganisationerne imødekomme dem?

Det er nogle af de spørgsmål, som repræsentanter fra handicaporganisationer, fagfolk på handicapområdet og forældre med etnisk minoritetsbaggrund diskuterede på temamødet "Etniske minoritetsforældre til et barn med handicap – en dobbeltbarriere" i SUMHs projekt "Handicaporganisationer for alle – også etniske minoriteter" den 4. oktober

Mange etniske minoritetsforældre til et barn med handicap står overfor en dobbeltbarriere. De må kæmpe med de problematikker, der opstår som følge af barnets handicap samtidig med, at de slås med de sociale, sproglige og kulturelle barrierer, der ofte følger af at have en etnisk minoritetsbaggrund. Erfaringen viser, at mange etniske minoritetsforældre oplever en berigelse af deres generelle livssituation, når de bliver medlemmer af en handicaporganisation.

Alligevel er det kun få forældre med etnisk minoritetsbaggrund, der er medlem af en handicaporganisation. Mange ved slet ikke hvad en handicaporganisation er, og de der gør ved mange gange ikke hvilke muligheder medlemskab åbner. Derfor opfordrer projekt "Handicaporganisationer for alle – også etniske minoriteter"

“Handicaporganisationer for alle – også etniske minoriteters” temamøde

handicaporganisationerne til at lave en målrettet indsats omkring inklusion af mennesker med etnisk minoritetsbaggrund, siger projektkonsulent Benedikte Møller Kristensen i sit indledende oplæg

DER ER ET STORT BEHOV

Inklusion af forældre med etnisk minoritetsbaggrund har Landsforeningen Autisme sat fokus på det sidste år, og det holdt kredsformand Rebecca Rant, der har iværksat et pilotprojekt i kredsen København/Frederiksberg, et oplæg om på temamødet.

Rebecca fortalte, at det kun er ganske få af kredsens medlemmer, der har en anden etnisk baggrund end dansk. Samtidig er der en tendens til, at de få medlemmer der er, er passive medlemmer, der kun sjældent deltager i kredsens arrangementer.

Derfor er det pilotprojekts mål at få engageret de passive medlemmer mere aktivt i kredsen og bruge dette som springbræt til at få nye medlemmer med etnisk minoritetsbaggrund.

- Så vi inviterede begge kredse i alt 23 medlemmer med etnisk minoritetsbaggrund til et aftenmøde om “Autisme og etniske minoriteter”. Mange sagde til mig, at jeg ikke skulle regne med at høre fra dem. Men allerede samme dag, hvor jeg havde sendt invitationen ud, meldte 8 tilbage. Og til mødet var der et stort fremmøde, så behovet er der for aktiviteter målrettet forældre med etnisk minoritetsbaggrund, fortæller Rebecca.

Da jeg ankom som flygtning fra Iran som 13-årig, blev jeg sendt på kostskole. Og det har været godt

- Formålet med mødet var at høre hvilke aktiviteter de etniske minoritetsforældres ønsker at kredsen udbyder.

Der kom mange forslag frem, bl.a. netværksgrupper fordelt efter modersmål, foredrag og kurser med tolkning samt korte og klare pjecer på simpelt dansk eller på fremmedsprog. Så nu har vi noget at arbejde videre med, forklarer Rebecca.

NÅR KOMMUNEN ER DEN STØRSTE UDFORDRING

På temamødets workshop blev der sat fokus på de dobbeltudfordringer, som forældre med etnisk minoritetsbaggrund står overfor. Særligt mødet med det offentlige – kommunen, syge-

Sammenslutningen af
Unge Med Handicap

Handicaporganisationer for alle
- også etniske minoriteter

husvæsenet, skoler – fremhævede mange som svært. Som en kvinde med palæstinensisk baggrund udtrykte det: - Min søn har spastisk lammelse og min datter har nedsat hørelse, så der er mange møder med kommunen, og det er virkelig en udfordring. Når jeg f.eks. skal søge om hjælpemidler [...] det kræver jo at man både kender til regler og fagsprog, og det er en næsten umulig opgave, fordi jeg ikke taler flydende dansk, og jeg har svært ved at forstå reglerne i kommunen.

At mødet med det offentlige nogle gange opleves mere som en forhindring end en støtte blev understreget af en mor til en datter med autisme. - Jeg synes, at kontakten med kommunen er en større udfordring end min datters handicap. Det kan være svært nok at få hverdagen til at hænge sammen med et barn med autisme,

men alligevel [...] det er næsten altid, når jeg har været til møde med sagsbehandleren, at jeg er længst nede i kul-kælderen.

DET ER FAMILIENS ANSVAR

I mange af de samfund som etniske minoriteter har rødder i, er det traditionelt familiens og ikke statens ansvar at tage vare på familiemedlemmer med handicap. Selvom familien er nedslidt på grund af det fysiske og psykiske pres, der kan være at passe et barn med handicap dagligt, så er der en tendens til at langt de fleste takker nej til tilbud om aflastning eller botilbud.

- En god mor passer jo sit eget barn, så jeg har ikke lyst til at sende ham væk

til aflastning, selvom jeg tit er træt. Det handler også om, at jeg ikke vil sende ham hen til fremmede mennesker, der har en helt anden religion, nogle andre normer. Måske ville det være nemmere, hvis der var en aflastningsfamilie med samme baggrund som os, forklarer en mor med pakistansk baggrund.

Det er jo skidt kun at kende andre indvandrere, for de kender heller ikke det danske system

- Da jeg ankom som flygtning fra Iran som 13-årig, blev jeg sendt på kostskole. Og det har været godt. Jeg lærte at klare mig selv og fik et netværk. I dag er jeg selvstændig med egen IT-virksomhed. Hvis man bare sidder hjemme ved forældrene, så bliver det sværere når man bliver ældre. Så jeg synes, at det er vigtigt, at man giver slip på barnet, giver det mulighed for at få et netværk

Samtale under temamødet i oktober

i det omgivende samfund, siger en ung mand med muskelsvind.

MEDLEMSKABER ER VÆRDFULDE NETVÆRK

At medlemskab af en handicaporganisation kan være med til at udfordre marginalisering og sikre inklusion, blev tydeligt på mødet. Nye netværk og venner, nyt mod på tilværelsen og ny viden om egne muligheder var nogle af de ting, som deltagerne fortalte, at de havde fået ud af medlemskab.

- Faktisk alle de venner min bror har haft, som han har haft rigtigt meget glæde af - det er jo nogle han kender fra handicaporganisationerne og Egmont højskolen, forklarede en af deltagerne. Mange mennesker med etnisk minoritetsbaggrund og handicap har ikke et etnisk dansk netværk og det kan være et problem, som en mor med palæstinensisk baggrund udtrykte det.

- Det er jo skidt kun at kende andre indvandrere, for de kender heller ikke det danske system. Hvis man også har danske venner er det nemmere, for de kender jo systemet. Det har været en stor støtte for mig at lære nogle danske forældre at kende.

En anden deltager sagde:

- De andre medlemmer fortalte mig jo om de rettigheder man har som handicappet, så da jeg kom hjem fra mødet var jeg meget bedre rustet til at møde kommunen.

Alt i alt kom det frem at medlemskab af en handicaporganisation kan give redskaber til at udfordre netop de dobbeltbarrierer som mange etniske minoritetsforældre til børn med handicap kæmper med.

VIL DU VIDE MERE

Ønsker du at vide mere om projekt "Handicaporganisationer for alle - også etniske minoriteter", så tjek hjemmesiden www.h-f-a.dk

Du er også velkommen til at kontakte projektkonsulent Benedikte Møller Kristensen på mail benedikte@sumh.dk eller på tlf. 3638 8555, mob. 6167 7689.

ANNONCE

Jeg har med stor interesse set den nye dokumentarfilm "Men jeg vil ikke bytte" som mange læsere måske også så på DR1, den 18. februar 2009 i en kortere version

Jens og Kirstine fra filmen

AF ALICE HASSELGREN ■ FOTO: STILLS FRA FILMEN

"Men jeg vil ikke bytte"

– en film om søskende til børn med handicap

ANMELDELSE: Filmen sætter fokus på, hvordan helt almindelige børn oplever at have en bror eller en søster med handicap i familien. Vi besøger tre familier, som hver har et barn med handicap.

Det er 5 almindelige børn og søskende fra disse tre familier, som i filmen fortæller deres historie om, hvordan det er at have en handicappet bror/søster i familien på godt og ondt. Det er meget åbne og rørende udsagn, som kommer til udtryk i filmen.

Glæde, savn og kærlighed til den handicappede søster/bror er et udsagn, som går igen hos alle søskende. Omsorg, bekymring og ansvar er også et udtryk, som går igen flere steder i filmen. Flere af børnene har i perioder følt sig overset af forældrene, fordi der ikke har været tid til dem. Børnene i filmen udviser forståelse for – og er loyale med forældrenes prioritering, selvom bror eller søster fylder meget i familien.

Hensigten med filmen er at vise en overset gruppe børn, som vokser op som søskende til børn med handicap i et lidt anderledes familieliv, hvor hverdagen ofte er præget af hensynet til barnet med handicap i familien.

Jeg savner i filmen, at man også havde vist lidt om børnenes/søskendes "andet liv". Hermed mener jeg, at de 5 interviewede børn formentligt og forhåbentligt også har et liv med legekammerater, venner, veninder og kæresten udenfor familien. Dette er vigtigt at få med, for at få et helt billede af søskende i filmen. I filmen fremstår de søskende som små

voksne med et stort ansvar. At have et handicappet barn i familien er forældrenes ansvar – ikke de andre søskendes ansvar. Det er helt forståeligt, at søskende er bekymrede for deres bror eller søster, når der er noget galt. Det er også forståeligt, at man er en hel familie med omsorg for hinanden på linie med andre familier.

Men søskende til børn med handicap skal have tid og rum til deres eget liv udenfor familien. Ligesom alle andre søskende i andre familier. Det har disse søskende i filmens helt sikkert også, men det fremgår ikke af filmen.

Filmen viser mange realistiske problemstillinger, som popper op i de fleste familier med et handicappet barn og med søskende omkring. I filmen ses også, at det kan være svært for søskende at sige fra overfor sin bror/søster med handicap. Det er vigtigt, at forældrene her kommer på banen og lærer søskende, at det er helt i orden at afvise sin handicappede søster eller bror og sige NEJ.

De mange udsagn som søskende i filmen kommer med, er værd at lytte til. Det giver stof til eftertanke, som alle forældre kan lære noget af.

Filmen er produceret af
FILM & TV COMPAGNIET tlf. 4014 5865

Lars Feldballe Petersen er producent og
Malene Gerd Petersen er tilrettelægger.

ANNONCE

SJÆLLANDS- FESTIVALLEN 2009

Konferencier:
Mek Pek

Onsdag 27. maj 2009 kl. 14.00-01.00

Scene 1

14.00-15.15
Sweethearts

16.15-17.30
Hej Matematik

18.30-19.45
Michael Learns
to Rock

20.45-22.00
Infernal

Scene 2

15.15-16.15
Marie Key Band

17.30-18.30
Innocent Blood

19.45-20.45
De Glade Sømænd

Natbar
kl. 22.15-01.00

Torsdag 28. maj 2009 kl. 12.00-20.30 (Der åbnes kl. 11.00)

Scene 1

13.00-14.00
Sys Bjerre

15.00-16.15
Mek Pek Party Band

17.15-18.30
Dodo & The Dodos

19.15-20.30
Lars Lilholt

Scene 2

12.00-12.20
Bolle-Bob Show v/Kulturhuset Vasac

12.30-13.00
VASAC Band

14.00-15.00
Celina Ree

16.15-17.15
Birthe Kjær

18.30-19.15
Søren Berlev's
Gasshow

OBS! Alle tiderne er vejledende.

Festivalen foregår Rosenkildevej 83, 4200 Slagelse
Pris ved forsalg kr. 220,- + kr. 20,- i gebyr og pris ved indgang kr. 275,-
Billetter kan købes på www.billetnet.dk samt på posthuse og turistbureauer

www.sjaellandsfestivalen.dk

ANNONCE

ANNONCE

ANNONCE

ANNONCE

Drevet til vanvid

Pædagogens personlighed kan invaderes, når man arbejder med udviklingshæmmede med psykiske vanskeligheder. I denne artikel beskriver psykolog Peter Rodney, hvad man kan gøre for at undgå situationen

Noget af det mest belastende pædagogiske arbejde der findes er arbejdet med udviklingshæmmede, der – udover deres kognitive funktionsnedsættelse – også har problemer med social forståelse, empatiforstyrrelser, en personligheds-mæssig diffus tilstand og måske problematikker, der ligner psykiatriske lidelser. Den almindelige forestilling om pædagogen som neutral/professionel medarbejder holder ikke, når der er tale om så komplekse problemstillinger.

Alle problematikkerne er heldigvis sjældent på banen samtidig. Men flere af sådanne psykiske vanskeligheder skaber opgaver, som ikke kan klares med almindelige pædagogiske strategier. Problemfelter der ofte involverer og berører medarbejderen på et personligt plan.

BALANCE MELLEM DET PROFESSIONELLE OG DET PERSONLIGE

Det ligger dybt i alt pædagogisk arbejde, at medarbejderens person eller selvforståelse bliver inddraget i arbejdet. De pædagogiske kompetencer er karakteriseret ved ikke udelukkende at blive lært via en uddannelse. På seminariet læres om grundlæggende pædagogisk tænkning. Men det er i det praktiske arbejde, at pædagogen udvikler sin personlige stil. Det er den

måde, hvorpå den enkelte medarbejder forvalter det pædagogiske grundmateriale, der udvikler strategierne og metoderne. Selv om professionaliseringen er udtalt, har arbejdet med mennesker således et meget personligt aspekt. Den pædagogiske profession er en hårfin balance mellem det professionelle og det personlige. Især fordi arbejdet med den her beskrevne målgruppe er karakteriseret ved en usædvanlig overskridelse af de personlige grænser. For at holde denne balance, er det vigtigt, at kunne analysere eller skelne mellem personlige og organisatoriske (hvordan det pædagogiske arbejde er tilrettelagt) årsager til problematiske og opslidende situationer.

ÅRSAGSANALYSER

Når den enkelte bruger fremstår med et mix af de nævnte problematikker, kan en årsagsanalyse derfor være central. Men at arbejde med psykiske forsvarsprocesser hos den udviklingshæmmede kræver åbenhed. Både hos den enkelte pædagog og i teamet. Det er nødvendigt at se på, hvordan disse processer rammer den enkelte pæda-

gog. Det kan f.eks. være oplevelser af, at man bliver personlig såret; "Nu har jeg gjort så meget, og så får man bare lort i hovedet", eller "Hun siger, jeg ikke kan lide hende, efter alt det jeg har gjort".

MAN SKAL PASSE PÅ HVERDAGSFORSTÅELSER

Mange af brugerens handlinger er ikke til at forstå ud fra almindelig mellem-menneskelig logik. Hvis man som medarbejder ikke forstår meningen med en brugers adfærd – dvs. ikke forstår hvorfor hun gør sådan eller sådan – så begynder medarbejderen eller teamet i mange tilfælde at udvikle egne forståelsesrammer. Disse antagelser kan være

enkle og basere sig på de umiddelbare forudsætninger, man har for at forstå handlingerne. Men sådanne pædagogiske hverdagsforståelser indeholder f.eks. ofte motiver, der ligger fjernt fra den udviklingshæmmedes. En analyse af forudsætningerne for brugernes handlinger er derfor vigtig.

MOTIVERNE BAG AGGRESSIONER

Den udviklingshæmmedes motiver er sjældent af aggressiv karakter i sig

Den pædagogiske profession er en hårfin balance mellem det professionelle og det personlige

selv. Adfærden har ikke til hensigt at gøre skade. Hvis reaktionerne har deres oprindelse i de nævnte psykiske personlighedskonstellationer, så er det vigtigt at forstå deres betydning eller mening for den enkelte bruger. Handlingerne kan have en personligheds-mæssig stabiliserende funktion. En stol gennem luften er ikke nødvendigvis et angreb på pædagogen, men en afstivning af en svag eller ufuldstændig personlighed. Og de psykiske eller primitive forsvarsmekanismer er ubevidste for brugeren.

De psykiske eller primitive forsvarsmekanismer er ubevidste for brugeren

BORDERLINEPERSONLIGHEDEN

En af de psykiske forsvarsmekanismer er borderline-personligheden. Det er et begreb, der spænder bredt. Lige fra det psykotiske til det neurotiske. Det bør i denne sammenhæng mere forstås som en personlighedsorganisation end en egentlig sygdomstilstand. En bruger med borderline lignende personlighed har en særlig evne til at finde svagheder hos medarbejderen. Ved forsvar mod denne indtrængning opstår ofte skyld hos pædagogen. Udsagn som "Du kan ikke lide mig!" vækker sårbarhed hos pædagogen, der vil forsøge at argumentere mod synspunktet. Brugeren fremstår f.eks. med et krav om, at blive behandlet som noget særligt og kan overføre/projektere sine indre "dårligheder" til pædagogen, der således kan føle sig utilstrækkelig. Det er vigtigt at understrege, at disse handlinger er forsvarsmekanismer, der er identitetsstøttende for den enkelte bruger.

UNDER HUDEN PÅ PÆDAGOGEN

De metoder, den enkelte beboer benytter, er ofte meget fokuseret på kontrol og styring af miljøet, dvs. de andre beboere og personalet. Denne styring bliver ofte vurderet som meget negativ. Brugeren overskrider ofte den professionelle personlige grænser med trusler om vold. Som reaktion kan pædagogen starte en slags forhandlingssituation eller en række undvigemanøvrer. På den måde er beboeren allerede kommet under huden på pædagogen.

Pædagogen vil i kraft af sin professionalitet gerne støtte/forstå/nå brugeren, der ofte fremstiller sig selv som et uelsket og hjælpeløst barn med en ond skæbne. Men brugeren vil ikke hjælpes. I hvert fald ikke i den forstand, som pædagogen forstår hjælp. Problemet skal ikke løses, men holdes i kog, så det kan forsvare brugeren mod sin egen "skæve" personlighed.

Hvis pædagogen oplever ikke at kunne hjælpe brugeren, er der en risiko for, at det fører til en generel usikkerhed eller angst for ikke at slå til. Både på et personligt og et professionelt plan. Det kan føre pædagogen ind i en rolle, hvor vedkommende ikke forstår sig selv, f.eks. sin vrede mod brugeren.

PÆDAGOGISKE STRATEGIER

Processerne skal "opfanges" i hverdagen, så de ikke sætter sig fast, hverken i de professionelle relationer eller hos den enkelte pædagog. Hvis processerne ikke bliver forstået kan det medføre:

- Oprapning af konflikterne mellem bruger og pædagog
- Opsplidning af personale
- Samarbejdsproblemer
- Højt sygefravær

HÅNDBTERING AF PROJEKTIONER

En af måderne, at opfange projektioner på, er at rumme dem. Dvs. ikke at lade sig følelsesmæssigt opsluge af dem, men at forstå deres betydning for den enkelte bruger. Det betyder, at man ikke skal afvise udsagn ud fra en følelsesmæssig eller logisk tilgang; "du må da kunne forstå, at hun bliver ked af det" eller "nej, det er ikke rigtigt at....". Hvis brugeren ikke bliver hørt og set i sine udbrud, så har forsvarsmekanismerne ikke opfyldt deres identitetsunderstøttende formål hos brugeren. Brugeren skal således ikke afvises med, at "det vil vi ikke se/høre her". I stedet skal vedkommende f.eks. høres på et niveau og udfordres på et andet. Hvis brugeren siger "du skal dø", kan man svare "hvornår ville det være bedst?". Dette er ikke et eksempel på, hvordan man skal svare, men et eksempel på, hvordan man kan svare ud fra en analyse af bruge-

rens behov for reaktion. De konkrete udformninger af reaktioner skal også altid tilpasses den enkelte institutions kultur og den enkelte medarbejders personlighed.

SUPERVISION

Pædagogen, eller teamet, må aldrig opleve at være alene i dette "kaos". Vejen til at undgå dette er supervision. Supervision skaber det reflektive rum, der analyserer brugerens adfærd. Dvs. udvikler forståelsesrammer, der kan give mening for gruppen af medarbejdere. Det kan være i forhold til noget af det, der virker uforståeligt; som at brugeren ikke vil tage imod pædagogernes hjælp.

Supervisionsprocessen kan også, via den nye forståelse, give ideer til konkrete pædagogiske tiltag. I tiden mellem supervisionsmøderne afprøves de nye tiltag og effekten af dem er kilde til ny viden. Supervisionen er rummet, hvor medarbejdernes forklaringsbilleder bliver genfortolkede og nogle gange sat sammen til billeder, der kan give ny information. Det centrale er, at pædagogen/gruppen føler sig hjulpet og stadig er den, der "bestemmer" på institutionen.

At rumme brugerens problematikker er ikke at indtage en passiv holdning. Men et forsøg på at forstå brugerens behov for eksistens eller overlevelse. Pædagogen skal turde lade sig involvere i brugerens univers, men samtidig bevare sin egen integritet.

*Kontakt psykolog Peter Rodney for yderligere informationer
E-mail: rodney.peter@gmail.com
Telefon 40544140*

ANNONCE

Politik om værgemål

LEVs hovedbestyrelse har på deres møde i februar valgt, at sende nedenstående udkast til en politik om værgemål ud til høring i kredsene. Det er et vigtigt, men også vanskeligt emne, derfor skal det også debatteres grundigt igennem. Vi opfordrer derfor LEV-bladets læsere til at give Deres mening tilkende på LEVs hjemmeside.

Landsforeningen mener, at alle har ret til maksimal selvbestemmelse og selvstændighed i deres liv. Udgangspunktet er således, at mennesker med udviklingshæmning bliver myndige som alle andre ved det fyldte 18. år. Dette hæfter sig op på Landsforeningen LEVs principprogram såvel som FN's handicapkonvention.

På grund af den nedsatte psykiske funktionsevne har nogle imidlertid brug for hjælp til forskellige beslutninger i deres liv. Det være sig økonomiske spørgsmål såvel som personlige spørgsmål. Støtten til at udøve sin myndighed skal opleves og efterleves som en repræsentation af den udviklingshæmmede. Det handler ikke om at bestemme over et andet menneske, men om at repræsentere dette menneskes værdier, ønsker og vilje. Derfor anser Landsforeningen LEV værgemål som en beskyttelse af mennesket med udviklingshæmning.

Enhver form for overdragelse af et menneskes myndighed til en værge skal være afgrænset i tid og omfang. Landsforeningen LEV ser derfor også et problem i de mange situationer, hvor selvbestemmelsen og beslutninger overlades tilfældigt og uformelt til f.eks. pædagoger eller pårørende uden afgrænsning og uden klarhed over, hvad, hvorfor og hvor meget, der overlades til andre at bestemme.

Overdragelse af selvbestemmelse skal være mindst mulig. Ethvert værgemål skal være skræddersyet til den enkelte med vurdering af de beslutninger og de situationer, værgemålet omfatter. Landsforeningen LEV ser også gerne, at lovgivningens muligheder for tidsbegrænsning anvendes i sammenhæng med den enkeltes handleplan, således at der gøres en aktiv indsats for at udvikle evnen til selvbestemmelse. Dette være sig f.eks. ved at kunne kommunikere sine ønsker eller ved at øve håndtering af penge.

Landsforeningen LEV finder lovgivningen på området tilfredsstillende, men tvivler på, at lovgivningens mange muligheder, for netop at afgrænse og skræddersy et værgemål, udnyttes fuldt ud. Bekymringen går f.eks. på, om myndighederne er i stand til at føre løbende tilsyn med, at værgemålene er formelt på plads, og at de med jævne mellemrum tages op til vurdering i forhold til afgrænsningen i tid og omfang.

LEVs børneterapeuter

- en service til forældre med udviklingshæmmede børn i alderen 0-7 år

Kender du LEVs børneterapeutordning?

– en service til forældre med udviklingshæmmede børn i alderen 0-7 år

Hvis du vil vide mere så klik dig ind på LEVs hjemmeside www.lev.dk – Børneterapeuter.

Du kan også ringe eller maile til LEV og få mere information om LEVs Børneterapeutordning.

Ekstraordinære generalforsamlinger 2009

Kolding, 1. april, kl. 19.00,
Værkstedet Nordhøj, Niels Bohrs
Vej 6, 6000 Kolding

Herlev, 20. april, kl. 19.00,
Peberkværnen, Peberhaven 29, 1.,
2730 Herlev

Se LEV nr. 8/2008 og 1/2009 for
øvrige indkaldelser til ekstraordinære
generalforsamlinger i 2009.

Rettelse

I LEV nr. 1 skrev vi, at alle billeder til artiklen "Da Emil fyldte 18 år blev det kamp og kaos" var taget af Lasse Rydberg. Dette er desværre forkert, idet Emils mor, Vibeke Holscher, har taget flere af billederne.

Papirarbejde stjæler tiden fra pædagogikken

Lederne på de sociale tilbud for handicappede oplever, at mængden af skrivebordsarbejde er vokset efter kommunalreformen, og det går ud over kontakten til brugerne, de pårørende og medarbejderne. Lederne efterlyser lederuddannelse, der kan klæde dem på til at agere i den nye virkelighed. Det viser en ny undersøgelse fra AKF, Anvendt KommunalForskning.

Efter kommunalreformen overgik de tidligere amtslige tilbud på handicapområdet til kommunal eller regional drift, og der blev indført nye markedsmekanismer for køb og salg af ydelser. En undersøgelse, som AKF har foretaget, viser, at det har betydet markant ændrede arbejdsvilkår for lederne på de sociale tilbud for handicappede.

INDSKRÆNKET LOKAL FRIHED

Flere ledere fortæller i undersøgelsen, at de i amterne havde betydelig mere frihed til at træffe beslutninger lokalt

på institutionerne, i samarbejde med brugere, pårørende og medarbejdere. Lederne oplever den nye virkelighed som langt mere centralistisk. Og de oplever, at kommunerne mangler viden om handicapområdet, og derfor er det afgørende for dem, at de kan få indflydelse og bidrage med viden, der kan kvalificere kommunernes indsats på handicapområdet, siger forskeren bag undersøgelsen, Inge Storgaard Bonfils fra AKF.

INSTITUTIONER I KONKURRENCE

Flere ledere har valgt at ansætte mere administrativt personale til at håndtere papirbunkerne, bl.a. for at give dem selv tid til at deltage i de mange møder i kommunen. For lederne skal synliggøre deres institution og dens kvaliteter over for deres egen og andre kommuner og de potentielle brugere, så de i fremtiden vil købe pladser hos dem.

Lederne oplever, at de befinder sig i en situation præget af usikkerhed om

fremtiden. Risikoen er, at de kører træet i opgaven og kaster håndklædet i ringen – og så vil mange års erfaring på handicapområdet gå tabt i reformprocessen, siger forsker Inge Storgaard Bonfils fra AKF. Undersøgelsen er en del af en større evaluering af kommunalreformens konsekvenser på handicapområdet. Ud over lederens arbejdsvilkår ser undersøgelsen bl.a. nærmere på kommunernes udvikling og organisering af handicapområdet og på, hvordan de handicappede selv oplever forandringerne efter kommunalreformen. Hele evalueringen er færdig ved udgangen af 2010.

Læs mere på www.akf.dk/handicap
Yderligere information:

Forsker Inge Storgaard Bonfils,
tlf. 4333 3435 eller mobil 2073 2676.
Kommunikationsansvarlig Charlotte
Konow, tlf. 4333 3459 eller 5050 9501.

Efterlysning

Jeg efterlyser herigennem forældre eller pårørende til børn med hjerneskaden MICROCEPHALY. Det har indtil videre været ganske umuligt at finde nogle som har dette handicap inde på livet og jeg vil rigtig gerne i kontakt med andre som står i samme situation som jeg. Min mening med dette er at starte et netværk for os, der står i det og for nye forældre, der kommer med årene.

Jeg kan kontaktes på mail khgjermansden@hotmail.com og jeg henviser endvidere til den gruppe jeg har oprettet på Facebook under navnet MICROCEPHALY.

MVH Karina Gjermansden
Mor til Mark på 8 år

Grandprixet afholdes af

i Antvorskovhallen
den 24. oktober 2009

Kriterier kan ses på www.handicapgrandprix.dk

Musik-indslag
skal sendes til:

Medieshoppen
Att: Peter Tøttrup
Skovsøgade 2
4200 Slagelse
"Grandprix"

Musik-
indslag
skal
være os
i hænde
senest den
30. maj
2009

Jobcentre er for dårlige til at formidle job til handicappede

Dansk Erhverv og Danske Handicaporganisationer har i godt et år arbejdet sammen i et projekt, der skulle hjælpe handicappede og funktionsnedsatte ind på arbejdsmarkedet. Men formanden for Dansk Erhverv er ikke helt tilfreds, skriver Handicapportalen.

Vi har i erhvervslivet fået øjnene op for hvilke store ressourcer, der ligger i arbejdskraften fra de handicappede - og også meget mere end vi tidligere var klar over. Men vi orker ikke at løbe rundt på kommunekontorerne for at få de handicappede ansat, siger formand Poul Erik Pedersen.

Han opfordrer derfor Jobcentrene til en langt mere udfarende rolle. Viljen er helt klart til stede hos både arbejdsgivere og arbejdstagere, - men det er simpelthen for besværligt at finde rundt i alle ordningerne for erhvervslivet, der ikke har tid til det arbejde, det fører med sig i form af kontakt til centrene, fortæller Poul Erik Pedersen. Han er også direktør i Dansk Metro, hvor man nu har 3,7 % ansatte med et skånebehov.

Også formanden for DH Stig Langvad tilslutter sig kritikken. Han mener, at på trods af den megen gode vilje og de meget bedre muligheder nu, så er der stort set ikke ansat væsentlig mange flere handicappede i år, end der var tilbage i 60'erne.

jobcenter

Job med løntilskud til førtidspensionister – 4. udgave

Et job med løntilskud til førtidspensionister er en stilling på særlige vilkår. Job med løntilskud til førtidspensionister er et tilbud til personer, der får førtidspension efter Lov om social pension og ikke er i stand til at fastholde eller opnå beskæftigelse på nedsat tid på normale vilkår på arbejdsmarkedet. Med pjecen vil Center for Ligebehandling af Handicappede forsøge at give svar på de spørgsmål, der rejser sig, når job med løntilskud til førtidspensionister skal etableres. Centret håber, at pjecen vil være til gavn for alle, der har brug for at kende og bruge reglerne. Pjecen Job med løntilskud til førtidspensionister blev tidligere kaldt Skånejob med løntilskud.

Hent eller bestil pjecen her:
<http://www.clh.dk/index.php?id=1433>

Peer Gynt Sommermøde 2009

For mennesker med og uden funktionshæmninger – Gåå i Gudbrandsdalen 10.-15. August 2009

SOMMERFESTIVAL: For unge og voksne fra hele Norden som vil være med til en anderledes og indholdsrig oplevelse.

FESTIVAL MED PEER GYNT: Henrik Ibsens skuespil, Peer Gynt, deles op til forskellige aktører på forhånd som over hver sin del før festivalen begynder. Under festivalugen bliver stykkets dele sat sammen, og vi afslutter festivalens sidste dag med en storslået forestilling!

FOR ALLE: Deltagere som ikke er tilknyttet en gruppe, og som vil være med som feriegæster er også velkommen. Festivalen gir et bredt spekter af aktiviteter; som dans, musik og sang, cirkus og klovneri, ansigtsmaling, kanosejls og aktiviteter i den flotte fjeldnatur.

BO & SPISE: Alle festivaldeltagere indlogeres i 4-8-mands hytter på Gåå. Frokost, middag og aftenmad er inkluderet i prisen og spises i hytterne og i det store festivaltelt.

PRIS: Kursusafgift NOK 1500,- for alle aktiviteterne pr. person. I tillæg kommer kost og logi (hytter) til Gåå AS, NOK 2500,- pr. person fra mandag til lørdag. Totalt NOK 4000,- pr. person.

HER I DANMARK: I Danmark er der allerede forskellige grupper, der så småt pusler med stykket og planlægningen, men det er vores ønske at så mange som muligt deltager og vi kunne også godt ønske os at det bliver muligt at arrangere fælles transport.

For yderligere information kontakt Carsten Ørting Andersen på mail: carsten@pionergruppen.dk eller tlf. 2342 6826.

Læs mere eller tilmeld dig direkte på www.nordisk.allkunstverk.com

Kommunekredse

LANDSFORENINGEN LEV:

– udvikling for udviklingshæmmede

LANDSFORMAND:

Sytter Kristensen
Tlf. 5927 7323, fax 5920 9652
e-mail: sk@lev.dk

NÆSTFORMAND

Kitt Boel
Tlf. 8628 0925
e-mail: koltvej_35@adslhome.dk

LEV-BLADET:

Nr. 2/58. årgang 2009
ISSN: 0902-6088

PROTEKTOR:

Hendes Majestæt
Dronningen

MEDLEM AF:

Inclusion International
NSR – Nordisk Samarbejdsråd

LANDSKONTOR:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
E-mail: lev@lev.dk
Web: www.lev.dk

KONTOR- OG TELEFONTID:

Mandag til torsdag: 9.00-16.00
Fredag: 9.00-13.00
GIRO:

5 49 00 06 (kontingent)
2 00 10 04 (gaver og bidrag)

ANSVARSHAVENDE REDAKTØR:

Sytter Kristensen

REDAKTION:

Arne Ditlevsen
Sytter Kristensen
Lasse Rydberg
Hans Andersen

FORSIDEFOTO:

Hans Juhl

STOF TIL BLADET SENDES TIL:

Kløverprisvej 10 B, 2650 Hvidovre
Telefon: 3635 9696
Telefax: 3635 9697
E-mail: redaktion@lev.dk
Indsendte bidrag afspejler ikke
nødvendigvis LEVs holdninger.

DEADLINES:

LEV 3/2009 (Temanummer) udkom-
mer ultimo maj, deadline 27. april
LEV 4/2009 udkommer ultimo juni,
deadline 2. juni

ANNONCEEKSPEDITION:

Damgårdsvvej 46, Gram
8660 Skanderborg
Tel. 8793 3788
Email: fl@flekklame.dk

OPLAG:

9.400 stk.

TRYK:

Glumsø Bogtrykkeri

LAYOUT:

Synergi
Telefon: 7027 9003

LEVS RÅDGIVNINGSTJENESTE:

Mandag, tirsdag, onsdag:
10.00 - 12.00
Torsdag, fredag, lørdag, søndag:
Lukket
Ring 8038 0888
(LEV betaler samtalen)
E-mail: raadgivningen@lev.dk

Assens/Middelfart/Nordfyn

Ingrid Rasmussen
Tlf: 6445 1562
e-mail: ingrid.rasmussen@kabelmail.dk

Bornholm

Svend Pedersen
Tlf. 5695 6326
e-mail: svend_p@tiscali.dk

Billund

Kristen Haubjerg
Tlf. 7532 1119
e-mail: elsemarie.kristen@mvb.net

Brøndby/Ishøj/Vallensbæk

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Dragør-Tårnby

Alex Dufrenne
Neelsvej 5
2791 Dragør
e-mail: alex.dufrenne@mail.dk

Egedal

Jane Villemoes
Tlf. 4031 7597
e-mail: janevillemoes@msn.com

Esbjerg/Fanø

Carl Henning Møller
Tlf. 7514 2879
e-mail: chm@kreds.lev.dk

Favrskov - Skanderborg

Jytte B Sørensen
Tlf. 8622 4631
e-mail: jytte.soerensen@kreds.lev.dk

Faxe

Vakant

Fredensborg/Humlebæk

Michael Willenbrack
Tlf. 4848 0031
e-mail: michael.willenbrack@tdcadsl.dk

Frederiksberg

Ejvind Wilms
Tlf. 3321 7002
e-mail: ejvind.wilms@kreds.lev.dk

Frederikshavn/Læsø

Tove Nørgaard Jensen
Tlf: 9829 2186
e-mail: frugthaven10@jensen.tdcadsl.dk

Frederikssund

Astrid Schøbel
Tlf. 4738 7015
e-mail: astrid@schoebel.dk

Furesø

Sine Holm
Tlf. 4498 4454
e-mail: sine@biomerieux.dk

Fåborg/Midtfn

Ulla Stick
Tlf. 6268 1987
e-mail: ulla.stick.kredslev@mail.dk

Gentofte

Alice Hasselgren
Tlf. 4364 6467
e-mail: alice.hasselgren@mail.dk

Greve

Sten Holst
Tlf. 4390 3306
e-mail: sten.holst@mail.dk.

Gribskov

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Guldborgsund

Hardy Høj
Tlf. 5470 4423
e-mail: hardy.hoej@kreds.lev.dk

Haderslev

Solvej Laugesen
Tlf. 7484 1665
e-mail: solvej@dlgmail.dk

Halsnæs

Rita Simonsen
Tlf. 4971 9471
e-mail: ritas@os.dk

Hedensted/Horsens

Mikael Bisted
Tlf. 7568 1227
e-mail: stened@mail.dk

Helsingør

Jacob Svendsen
Tlf. 4922 6162
e-mail: jacob.svendsen@pol.dk

Herlev

Jane Christensen
Tlf. 4444 0164
e-mail: janes@paradis.dk

Herning/Ringkøbing/Skjern

Inge-Lise Pilgaard
Tlf. 9719 1910
e-mail: inge-lise.pilgaard@kreds.lev.dk

Hillerød/Allerød

Dorthe Kann
Tlf. 4826 1050
e-mail: kannrose@post8.tele.dk

Hjørring/Brønderslev/Jammerbugt

Fridolin Laager
Tlf. 9847 9116
e-mail: laager@mail.dk

Holbæk

Morten Løvschall
Tlf. 5917 3917
e-mail: morten@lovschall.name

Holstebro

Jørgen Bloch Lauritsen
Tlf. 9749 1629
e-mail: bloch@adslhome.dk

Hvidovre

Vakant
Kontakt Stig Christensen, LEV
Tlf. 3635 9696
e-mail: sc@lev.dk

Høje Taastrup

Asger Høg
Tlf. 4656 3710
e-mail: ahog@tdcadsl.dk

Hørsholm

Flemming Sundt
Tlf. 4586 1707
e-mail: connie@poulsen.mail.dk

Ikast-Brande

Tove Carlson
Tlf. 9725 2058
e-mail: mail@t-carlson.dk

Kalundborg

Pia Schmidt
Tlf. 2012 3383
e-mail: pl@schmidt.mail.dk

Kolding

Grethe Blond
Tlf. 7551 8263
e-mail: hcb220238@mail.tele.dk

København

Steen Stavngaard
Tlf. 3646 3783
e-mail: ss@sankt-annae.dk

Køge

Frank Poulsen
e-mail: lev.frank-poulsen@mail.dk

Lejre

Bjørn Lykke Sørensen
Tlf. 4648 0976
e-mail: lykke.soerensen@privat.dk

Lemvig

Anette Broe Henriksen
Tlf. 9782 2768
e-mail: anette.broe@kreds.lev.dk

Lolland

Ilse Danneskjold-Samsøe
Tlf. 5494 4102
e-mail: ilse@ollingsoe.dk

Mariager Fjord/ Vesthimmerland/Rebild

Ella Holm Hansen
e-mail: eh@ellaholmhansen.dk

Morsø

Lone Øst
Tlf. 9776 4698
e-mail: zenofexxx@sol.dk

Nyborg/Kerteminde

Laurits Nielsen
Tlf. 6534 1509
e-mail: lauhed@mail.dk

Næstved

Laëtitia Taylor
Tlf. 2349 1131
e-mail: laetitiataylor@yahoo.dk

Odder/Samsø

Finn Thranum
Tlf. 2177 1622
e-mail: finnthranum@ofir.dk

Odense

Flemming Larsen
Tlf. 6616 7203
e-mail: bml@hkhandel-net.dk

Odsherred

Bjarne Milandt Petersen
Tlf. 5993 0798
e-mail: bmilan@nyka.dk

Randers

Preben Schmidt
Tlf. 8640 2217
e-mail: preben@achtenschmidt.dk

Ringsted

Mona Williams
Tlf. 5764 3584
e-mail: williamsz@ofir.dk

Roskilde

John Møller
Tlf. 4632 7632
e-mail: john_moller1@msn.com

Rudersdal

Claus T. Hansen
e-mail: cth@cubizz.com

Rødovre

Irene Schimmell
Tlf. 3670 6492

Silkeborg

Anders Christensen
Tlf. 8684 6221
e-mail: jagachristensen@hotmail.com

Skive

Inge Vibeke Hahn
Tlf. 9753 5727

Slagelse/Sorø

Niels Gerner
Tlf. 5852 6320
e-mail: kirsten@gerner.dk

Solrød

Ove John Nielsen
Tlf. 5614 2133
email: ojn@privat.dk

Stevns

Susanne K. Pedersen
Tlf. 5650 4315
e-mail: sanand@mail.dk

Struer

Palle Olsen
Tlf. 9785 3815
e-mail: palle.olsen@kreds.lev.dk

Svendborg/Langeland

Frank E. Jensen
Tlf. 6222 1490
e-mail: edelberg@stofanet.dk

Sønderborg

Kathryn Jørgensen
Tlf. 7444 2104
e-mail: kathryn@post.tele.dk

Thisted

Vakant

Tønder

Jens Ellekjær
Tlf. 7472 4094
e-mail: je@kreds.lev.dk

Varde

Ellen Højberg
Tlf. 7524 1260
e-mail: hoejberg@tele2adsl.dk

Vejen

Finn Nygaard
Tlf. 7552 4740
e-mail: finn@asbovej.dk

Vejle

Kirsten Sørensen
Tlf. 7573 5809
e-mail: ksorensen@stofanet.dk

Viborg

Henning Hansen
Tlf. 8669 9797

Vordingborg

Sven Ove Hansen
Tlf. 55814967
e-mail: sven.ove.hansen@kreds.lev.dk

Ærø

Vakant

Åbenrå

Magny Jønch
Tlf. 7452 6472
e-mail: magnyjonch@webspeed.dk

Ålborg

Annette Andreasen
Tlf. 9814 4714
e-mail: a.andreasen@home3.gvdnet.dk

Århus/Norrdjurs/Syddjurs

Jan Kristensen
Tlf. 8628 0925
e-mail: jankr@dadlnet.dk

Angelmanforeningen i Danmark

Lars Bo Warnisch
Tlf. 2224 8773
e-mail:
angelmanforeningen@gmail.com
www.angelman.dk

Cri du Chat Foreningen

Birthe Villani
Tlf. 8611 8887
e-mail: villani@mail1.stofanet.dk
www.criduchat.dk

Danske Døvblindfødtes Forening

Vibeke Faurholt
Tlf. 9885 4332
e-mail: faurholt@mail.tele.dk
www.danskdbf.dk

Dansk Forening for Tuberøs Sclerose

Liselotte W. Andersen
Tlf. 8627 7714
e-mail: brandersen@webspeed.dk
www.tuberoessclerose.dk

Den danske CDG-forening

Pia Seitzberg
Tlf. 3512 5125
e-mail: johnnymadsen@email.dk
www.cdg.dk

Foreningen Handicappede Børn Uden Diagnose

Anja Grevinge
Tlf. 4465 8384
e-mail: grevinge@ab-bolignet.dk
www.hbud.dk

Landsforeningen for Rubinstein-Taybi Syndrom

Claus Jørgensen
Tlf. 4018 4050
e-mail: georgsholm@mail.dk
www.rubinstein-taybi.dk

UniqueDanmark

Dorte Vestergren Møller
e-mail: dorte@uniquedanmark.dk
www.uniquedanmark.dk

Kristelig Handicapforening

Ove Nielsen
Tlf. 9235 2166
e-mail: info@klokkebjerg.dk
www.kh.dk

Landsforeningen Downs Syndrom

Brita Mannick Laursen
Tlf. 9749 6688
e-mail: ulbrit@tele.dk
downssyndrom@downssyndrom.dk
www.downssyndrom.dk

Landsforeningen for Fragilt X syndrom

Helle Hjalgrim
Tlf. 4448 5808
e-mail: helle.hjalgrim@dadlnet.dk
www.fragiltx.dk

Dansk Forening for Williams Syndrom

Michael Lauridsen
Tlf. 6441 5391
e-mail: williamssyndrom@mail.dk
www.williams-syndrom.dk

LUMA – Landsforeningen der arbejder for Udviklingshæmmede Med Autisme

Henrik Sloth
Tlf. 4453 0697
e-mail: luma@lumaweb.dk
www.lumaweb.dk

Landsforeningen for Prader-Willi Syndrom

Børge Troelsen
Tlf. 8629 2141, Fax 8629 2191
e-mail: b.troelsen@email.dk
www.prader-willi.dk

Landsforeningen for Sotos Syndrom

Yvonne Wounlund
Tlf. 6447 1090
e-mail: yvonne-wounlund@mail.dk
www.sotos.dk

Landsforeningen Rett Syndrom

Winnie Pedersen
Tlf. 7020 2053
e-mail: post@rett.dk
www.rett.dk

ULF – Udviklingshæmmedes Landsforbund

Lisbeth Jensen
Tlf. 7572 4688, Fax 7572 4633
e-mail: ulf@ulf-web.dk
www.ulf-web.dk

KNUS

Lene Bang Larsen
Tlf. 3649 0899
e-mail: lene@knus.nu
www.knus.nu

Copyright:
LEV må gerne kopieres og på anden
måde anvendes, hvis kilden tydeligt
angives.
Et eksemplar af den pågældende pub-
likation bedes tilsendt LEVs redaktion.
ISSN 0902-6088

ANNONCE

ANNONCE

Som pårørende til udviklingshæmmede og medlem af LEV kan du opnå gode rabatter på dine forsikringer hos Codan. Ring og hør mere på 33 55 55 55.

DET HANDLER JO BARE OM AT LEVE

LEV og Codan har sammen udviklet en række forsikringer, der er specielt tilpasset handicappedes og udviklingshæmmedes behov.

Vi kalder dem **HANDI** forsikringer

Du får f.eks. med HANDI hændelsesforsikring en række fordele i forhold til andre ulykkesforsikringer.

Blandt andet dækning af brilleskader, tandskader og knoglebrud, og så kræves der ingen helbredsoplysninger.

Ring nu til LEV og hør mere om alle HANDI forsikringerne, og hvordan vi hjælper dig med at forsikre det liv, du lever.

Al henvendelse til: Landsforeningen LEV,
Kløverprisvej 10B, 2650 Hvidovre, Tlf. 3635 9696